

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS

វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា

VANDA INSTITUTE

សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

**ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់
ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក**

INTERNAL AUDIT OF THE ASSETS OF
RHB BANK (CAMBODIA) PLC.

ជំនាញ គណនេយ្យ

រាជធានីភ្នំពេញ-ឆ្នាំ២០២៤

PHNOM PENH-2024

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS

វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា

VANDA INSTITUTE

សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

**ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់
ធនាគារ អេ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក**

INTERNAL AUDIT OF THE ASSETS OF
RHB BANK (CAMBODIA) PLC.

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ ៖ យ៉ែម សុខហៀក

ជំនាញ គណនេយ្យ

រាជធានីភ្នំពេញ-ឆ្នាំ២០២៤

PHNOM PENH-2024

គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យសារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ជំនាន់២១
ប្រធានបទ៖ ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់
ធនាគារ អេ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី១

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

បេក្ខបណ្ឌិត ស្រេង ផល្លា

ឃឹម សុខហៀក

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី៣

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី២

បេក្ខបណ្ឌិត យ៉ាក រុទ្ធី

បេក្ខបណ្ឌិត មាស សំណាង

ប្រធានគណៈកម្មការវាយតម្លៃ និង
ជាប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី៤

បេក្ខបណ្ឌិត ឃឹម សុខហៀក

បណ្ឌិត សេង សំអឿន

នាយកវិទ្យាស្ថាន

នាយិការងារអចិន្ត្រៃយ៍

បណ្ឌិត ហេង វ៉ាន់ដា

បណ្ឌិត ហ៊ុ គុជគន្ធលីនណា

អារម្ភកថា

(Impression)

ក្រោយពីបានសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ជំនាញគណនេយ្យ នៅវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា អស់រយៈពេល៤ឆ្នាំ សិក្សារួចមក ក្រុមយើងខ្ញុំបានទទួលនូវចំណេះដឹងជាច្រើន ពាក់ព័ន្ធនឹងមុខវិជ្ជាគណនេយ្យ ជាពិសេស ក្រុមយើងខ្ញុំយល់ច្បាស់ថាជំនាញគណនេយ្យ គឺជាជំនាញមួយមានសារៈសំខាន់មួយដែរសម្រាប់ទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន ក្នុងនោះស្ថាប័នរដ្ឋក្តី ឯកជនក្តី ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលក្តី សុទ្ធតែត្រូវអនុវត្តកិច្ចការធនាគារដូចគ្នា។ ដោយឡែក ដើម្បីឱ្យការសិក្សារបស់និស្សិតកាន់តែមានគុណភាពខ្ពស់ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា បានបញ្ចូលនូវមុខជំនាញសំខាន់ៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការងារគណនេយ្យ តាមកម្មវិធីសិក្សាក្នុងឆ្នាំសិក្សាទីមួយ រហូតដល់ឆ្នាំសិក្សាទី៤។

គ្រប់មុខវិជ្ជាទាំងអស់ សុទ្ធតែមានសារៈសំខាន់ក្នុងការត្រួតត្រាយន្ទ្រនិស្សិតឱ្យយល់ច្បាស់ពីការអនុវត្ត ការងារគណនេយ្យ ពីការចាប់ផ្តើមរៀបចំផែនការ ការអនុវត្ត ការបញ្ចប់ និងត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ ព្រមទាំងផ្តល់ជា អនុសាសន៍នៅក្នុងការងារធនាគារ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រងនៅក្នុងស្ថាប័នខ្លួន ក្នុងន័យឆ្លើយតបឱ្យ បានល្អប្រសើរនឹងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ចេញ។ ដោយក្រុមយើងខ្ញុំសង្កេតឃើញ ថា កិច្ចការងារមួយនេះមានសារៈសំខាន់ខ្លាំង ស្របពេលនៃការសរសេរសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ បានមកដល់ ទើបក្រុមយើងខ្ញុំសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសនូវប្រធានបទមួយស្តីពី **“ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យ សកម្មរបស់ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក”** យកមកធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងក្នុងគោលបំណង ឱ្យអ្នកស្រាវជ្រាវទាំងអស់ ឱ្យយល់កាន់តែស៊ីជម្រៅពីការរៀបចំសារណា និងប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់ឥណទាន របស់ធនាគារ។ ក្រុមយើងខ្ញុំសង្ឃឹមថាការរៀបចំសារណានេះ នឹងបានចូលរួមចំណែកក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់ និស្សិតជំនាន់ក្រោយៗ ព្រមទាំងអ្នកស្រាវជ្រាវដ៏ទៃទៀតដែលមានបំណងសិក្សាស្វែងយល់ពីកិច្ចការនេះ។

ជាទីបញ្ចប់ក្រុមយើងខ្ញុំ សូមមេត្តាខន្តី អភ័យទោស ពីសំណាក់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ រៀបច្បង និងអ្នកអាន ទាំងអស់ នូវរាល់កំហុសឆ្គងដែលកើតមានដោយអចេតនា នៅក្នុងសារណានេះ ហើយក្រុមយើងខ្ញុំរីករាយនឹង ទទួលយករាល់ការរិះគន់ក្នុងន័យស្ថាបនា ដើម្បីឱ្យការរៀបចំលើកក្រោយទៀតមានភាពកាន់តែល្អប្រសើរ។

បេសកកម្មក្រុម

ប្រធាន ចាន់ណាត
ID: VI21/036

គីមសុខ ស្រីពេជ
ID: VI21/012

ឈម កែវ
ID: VI21/038

វ៉ុក ខេមរា
ID: VI21/040

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ក្រុមយើងខ្ញុំជានិស្សិតនៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ជំនាន់ទី២១ ជំនាញគណនេយ្យ

សូមសំដែងនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ និងថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះ

ក្រុមគ្រួសារដែលបានជួយឧបត្ថម្ភ គាំទ្រ ទាំងសម្ភារៈ ថវិកា និងស្មារតី ជំរុញលើកទឹកចិត្ត ដល់ក្រុមយើងខ្ញុំ ក្នុងការសិក្សារៀនសូត្រ ដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹងរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ។ ក្នុងនោះក្រុមយើងខ្ញុំសូមសម្តែង នូវការគោរព និងកត្តាធម៌យ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ដល់អ្នកមានគុណ ដែលបានផ្តល់កំណើតដល់ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំគ្រប់រូប និងសូមគោរពថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ដល់បណ្តាសាស្ត្រាចារ្យ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ទាំងអស់ដែលបានបណ្តុះបណ្តាលក្រុមយើងខ្ញុំនាពេលកន្លងមក។

ក្រុមយើងខ្ញុំ សូមសម្តែងនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដល់ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ហេង វ៉ាន់ដា** នាយក នៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ដែលបានផ្តល់ទីកន្លែងបណ្តុះបណ្តាល ព្រមទាំងផ្តល់បទពិសោធន៍យ៉ាងច្រើនដល់យើងខ្ញុំ។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណចំពោះសាស្ត្រាចារ្យ **យ៉ែម សុខហៀង** ជាសាស្ត្រាចារ្យណែនាំ ដោយបាន ជួយជ្រោមជ្រែង បង្ហាត់បង្ហាញសព្វបែបយ៉ាង ដើម្បីជួយដល់ក្រុមយើងខ្ញុំបញ្ចប់កិច្ចការសារណានេះជាស្ថាពរ។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណដល់សាស្ត្រាចារ្យ និងបុគ្គលិកនៃវិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដាទាំងអស់ ដែលបានខិតខំ ប្រឹងប្រែងក្នុងការបង្ហាត់បង្ហាញ លើកទឹកចិត្ត អនុគ្រោះដល់ក្រុមយើងខ្ញុំ រហូតធ្វើឱ្យការសិក្សាបានបញ្ចប់ និង ទទួលបានជោគជ័យគួរជាទីមោទនៈ។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះដែរ ក្រុមយើងខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធពរជ័យជូនដល់បុគ្គលទាំងអស់ខាងលើឱ្យជួបតែ ពុទ្ធពរឬនប្រការគឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អំណះអំណាច

ក្រុមខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំ ជានិស្សិតបរិញ្ញាបត្រ ជំនាញគណនេយ្យ នៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ជំនាន់ទី២១៖

សូមធានាអះអាងថា ខ្លឹមសារសារណាក្រោមប្រធានបទ “ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក” នេះគឺជាស្នាដៃរបស់ក្រុមខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំ ដោយគ្មានការពាក់ព័ន្ធនឹង របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវរបស់អ្នកផ្សេងឡើយ។ ទិន្នន័យ និងលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ ដែលលើកឡើងនេះ ជាអត្ថបទស្រាវជ្រាវថ្មីសុទ្ធសាធដែលពុំធ្លាប់មានជនណាម្នាក់យកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការស្រាវជ្រាវពីមុនឡើយ។

ថ្ងៃ. .... ខែ..... ឆ្នាំ..... ព.ស.២៥៦....

ថ្ងៃទី..... ខែ..... ឆ្នាំ២០២....

ហត្ថលេខាអំណាចក្រុម

សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ

ធនាគារអ អេចប៊ី ខេមបូឌា (ម.ក) គឺជាធនាគារមួយដែលមានការដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃនៅក្នុងអង្គភាព និងមានការរីកចម្រើនទៅលើស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុឈានមុខគេនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលមានអាយុកាលជាង ១៦ឆ្នាំមកហើយ និងមានអតិថិជនជាង២លាននាក់។ ធនាគារនេះ បានចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ទៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ហើយជាក្រុមហ៊ុនមេធំជាងគេគឺក្រុមហ៊ុន RHB Banking Group ដោយអនុលោមទៅតាមរបាយការណ៍សម្ព័ន្ធសហ ជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនរួម ចូលជាធរមានចាប់ពីថ្ងៃទី១៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦។ ដោយមានការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធ បច្ចេកវិទ្យាទំនើបៗនៅក្នុងការក្រកួតប្រជែងដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជន អ្នកវិនិយោគខ្នាតតូច ធំ ថ្នាក់ជាតិ និង អន្តរជាតិមកបណ្តាក់ទុននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើង។

ដោយយោងទៅលើមូលដ្ឋាន ដែលជាកត្តានៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងសារណាមួយនេះឡើង ក្នុងគោលបំណងស្វែងយល់អំពីចំណុចសំខាន់ៗរបស់សវនករនៅក្នុងធនាគារ ក្នុងការអនុវត្តការងារសវនកម្មទៅ លើការវាយតម្លៃ និងវាស់វែង ត្រួតពិនិត្យ តាមដាន ឬវិភាគទិន្នន័យទៅលើការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្ម ។ មួយវិញទៀត សវនករក៏បានរៀបចំដំណើរការនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងដែលដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងអង្គភាពដោយផ្តល់នូវ ការវាយតម្លៃឯករាជ្យ និងគោលបំណងនៃប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ការគ្រប់គ្រង និងដំណើរការ អភិបាលកិច្ច។ ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងបានផ្អែកលើការប្តឹងប្តឹងហានិភ័យ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានក្នុងការរៀបចំផែនការ និងការធ្វើសវនកម្មដែលស្របគ្នាទៅនឹងរបាយការណ៍របស់ធនាគារក្នុងការរៀបចំ ការអនុវត្ត និងការតាមដាន ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង ដោយមានគណៈកម្មការអនុម័តលើផែនការប្រចាំឆ្នាំរបស់សវនកម្មផ្ទៃក្នុង នៅរៀងរាល់ ដើមការិយបរិច្ឆេទនីមួយៗ។ លើសពីនេះ សវនករគួរតែប្រកាន់ខ្ជាប់នូវកាតព្វកិច្ច ក្រមសីលធម៌ និងអាកប្បកិរិយា សមរម្យ ហើយពួកគេគួរតែមានចំណេះដឹង ជំនាញ បទពិសោធន៍ និងពេលវេលាដើម្បីអនុវត្តការងារសវនកម្ម ដោយមានភាពស្មោះត្រង់ និងជៀសវាងការធ្វេសប្រហែស។

បន្ទាប់ពីធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អំពីការធ្វើសវនកម្មរបស់សវនករនៅក្នុងធនាគាររួចមក គឺក្រុមយើងខ្ញុំ បានសង្កេតឃើញថា ធនាគារបានរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងមានគោលដៅច្បាស់លាស់ក្នុងការរៀបចំ ផែនការធ្វើសវនកម្ម យ៉ាងម៉ត់ចត់ក្នុងការត្រួតពិនិត្យ គុណភាពដោយស្របទៅតាមគោលការណ៍ស្តង់ដារ និង បទប្បញ្ញត្តិ។ សវនករនៅក្នុងធនាគារបានអនុវត្តន៍ការងារសវនកម្ម ដើម្បីធានានូវភាពត្រឹមត្រូវនៃការធ្វើសវនកម្ម ក៏ ដូចជាការអនុលោមតាមច្បាប់បទប្បញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធរួមបញ្ចូលទាំងការវាយការណ៍ប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ មានតម្លាភាពនិងទាន់ពេលវេលានៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ធនាគារ។ ការវាយតម្លៃនៃការធ្វើសវនកម្ម ដើម្បី រៀបចំនូវនីតិវិធី និងយុទ្ធសាស្ត្រដំណោះស្រាយឱ្យអង្គភាពដែលមានដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

សរុបមក ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងទៅលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារអ អេចប៊ី ខេមបូឌា (ម.ក) ពិតជាមាន សារៈសំខាន់ណាស់ចំពោះកិច្ចការងារសវនកម្មជាច្រើនដែលទាក់ទងទៅនឹងការធ្វើសវនកម្ម និងការគ្រប់គ្រង ទ្រព្យសកម្ម ជួយសម្រេចនូវគោលដៅរបស់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុតាមរយៈការនាំមកនូវវិធីសាស្ត្រជាប្រព័ន្ធ និងធ្វើ ឱ្យទាន់សម័យកាល។

មាតិកា

ទំព័រ

អារម្ភកថា.....	i
រចនាសម្ព័ន្ធ	ii
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ.....	iii
អំណះអំណាង	vi
សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ.....	v

ជំពូកទី១ សេចក្តីផ្តើម

១.១ លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ.....	១
១.២ ចំណេញបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	១
១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ	២
១.៤ ទំហំដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ.....	២
១.៤.១ ទំហំដែនកំណត់.....	២
១.៤.២ វិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣
១.៥ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣
១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣
១.៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៤

ជំពូកទី២

ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្ម

២.១ លក្ខណៈទូទៅនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្ម.....	៥
២.១.១ និយមន័យ	៥
ក. សវនកម្ម	៥
ខ. សវនកម្មផ្ទៃក្នុង.....	៥
២.១.២ ប្រវត្តិ	៦
ក. សវនកម្ម	៦
ខ. សវនកម្មផ្ទៃក្នុង.....	៧
២.១.៣ ទ្រឹស្តី.....	៨
ក. សវនកម្ម	៨
ខ. សវនកម្មផ្ទៃក្នុង.....	៩
២.២ នីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងលើទ្រព្យសកម្ម	៩
២.២.១ និយមន័យការគ្រប់គ្រង	៩

២.២.២ ប្រវត្តិការគ្រប់គ្រង	១០
២.២.៣ ទ្រឹស្តីការគ្រប់គ្រង	១១
២.៣ ផែនការ និងការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្ម.....	១២
២.៣.១ និយមន័យ.....	១២
ក. ផែនការ.....	១២
ខ. ទ្រព្យសកម្ម.....	១៣
២.៣.២ ប្រវត្តិ.....	១៣
ក. ទ្រព្យសកម្ម.....	១៤
ខ. ផែនការ.....	១៤
២.៣.៣ ទ្រឹស្តី.....	១៤
ក. ទ្រព្យសកម្ម.....	១៤
ខ. ផែនការ.....	១៥

ជំពូកទី៣

ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារ

អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក	១៦
៣.១.១ ប្រវត្តិរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក	១៦
៣.១.២ ចក្ខុវិស័យ បេសកកម្ម របស់ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក.....	១៨
ក. ចក្ខុវិស័យ	១៨
ខ. បេសកកម្ម.....	១៨
៣.១.៣ រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក.....	១៨
៣.២ នីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក	២១
៣.២.១ នីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងលើទ្រព្យសកម្ម	២១
៣.៣ ផែនការ និងនីតិវិធីនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារអ អេចប៊ី	២៥
៣.៣.១ ផែនការនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុង	២៥
៣.៣.២ នីតិវិធីនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្ម.....	២៧
៣.៣.៣ របាយការណ៍នៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារអ អេចប៊ី	៣០

ជំពូកទី៤

ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

៤.១ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង.....	៣៣
៤.២ ការវិភាគលើចំណុចខ្សោយ	៣៤

ជំពូកទី៥

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	៣៥
៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍	៣៦

ឯកសារយោង

ឧបសម្ព័ន្ធ

ជំពូកទី១
សេចក្តីផ្តើម

ជំពូកទី១ **សេចក្តីផ្តើម**

១.១ លំនាំបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

ស្ថិតក្រោមម្លប់សុខសន្តិភាព និងមានការដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលប្រទេសកម្ពុជាយើង បច្ចុប្បន្ន កំពុងតែមានការអភិវឌ្ឍស្ទើរតែគ្រប់វិស័យគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ប្រមុខរដ្ឋាភិបាល និងថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់ លំដាប់ដែលពាក់ព័ន្ធបានយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំងទៅលើវិស័យទេសចរណ៍ វិស័យកាត់ដេរ វិស័យឧស្សាហកម្ម វិស័យកសិកម្ម វិស័យសំណង់ និងអចលនទ្រព្យ ជាពិសេសវិស័យធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ មានការរីក ចម្រើនយ៉ាងខ្លាំងនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។

ក្នុងដំណាក់កាលនោះដែរយើងសង្កេតឃើញថា មានការកើនឡើងនូវធនាគារ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើន ដែលជួយសម្រួលដល់ផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ដែលមានការទាក់ទាញពីអ្នកវិនិយោគខ្នាតតូច ធំ ថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ មកបណ្តាក់ទុននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើង។ ការចូលរួមយ៉ាងខ្លាំងពីវិស័យធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ នេះហើយបានជំរុញឱ្យមានការរីកចម្រើនស្ទើរតែគ្រប់វិស័យទាំងស្ថាប័នរដ្ឋ និងឯកជន។ នៅក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ តម្រូវឱ្យមានការរៀបចំ និងធ្វើកំណែទម្រង់ ដើម្បីឱ្យអតិថិជនមានការជឿទុកចិត្ត និងមានទំនុកចិត្តខ្ពស់ទៅ លើប្រតិបត្តិការសេវាកម្មជាច្រើនរបស់ធនាគារមានដូចជា សេវាប្រាក់បញ្ញើ សេវាទូទាត់ប្រាក់ សេវាប្តូរប្រាក់ សេវាប្រាក់កម្ចី សេវាធានារ៉ាប់រង សេវាផ្ទេរប្រាក់ក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេសព្រមទាំងសេវាកម្មផ្សេងៗទៀត ដើម្បីជួយសម្រួល និងឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់អតិថិជន។ ហេតុនេះហើយទើបធ្វើឱ្យបណ្តាធនាគារទាំង អស់ខិតខំរិះរកយុទ្ធសាស្ត្រថ្មីៗ និងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាទំនើបៗនៅក្នុងការប្រកួតប្រជែង ដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជន។ ក្នុងនោះដែរដើម្បីឱ្យរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន មានភាពត្រឹមត្រូវទៅតាមស្តង់ដាគណនេយ្យ ចាំបាច់ ត្រូវការធ្វើសវនកម្មពីអ្នកជំនាញ ដើម្បីរកចំណុចខ្វះខាត និងកែលម្អសម្រាប់ការអនុវត្តនៅឆ្នាំបន្ទាប់ទៀត។ ម្យ៉ាងវិញទៀតការធ្វើសវនកម្មពិតជាសំខាន់ណាស់សម្រាប់ ការរៀបចំ ត្រួតពិនិត្យ និងការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យនៃ ប្រតិបត្តិការ ពិនិត្យឯកសារ ប្រើនីតិវិធីវិភាគ ចុះសង្កេតដល់ទឹកនៃផ្ទាល់។ល។

ដោយសារមើលឃើញពីសារៈប្រយោជន៍នៃការធ្វើសវនកម្ម ទើបក្រុមយើងខ្ញុំបានលើកយកប្រធានបទ “ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក” មកធ្វើការស្រាវជ្រាវ រៀបចំចងក្រងទុកជាឯកសារសម្រាប់ ចែករំលែកនូវចំណេះដឹងពីការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងរបស់អង្គភាពមួយដែល ជាស្ថានសម្រាប់ឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ទទួលបានការទុកចិត្ត និងអាចសម្រេចចិត្តវិនិយោគដោយជឿស្រឡាញ់នូវហានិភ័យ ផ្សេងៗ។ ការធ្វើសវនកម្ម មានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ការតាមដាន ឆែកឆេរ ត្រួតពិនិត្យលើរបាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីឱ្យស្របទៅតាមស្តង់ដាគណនេយ្យ និងស្របតាមគោលការណ៍ច្បាប់នៅក្នុងអង្គភាព។

១.២ ចំណោទបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

ដោយសង្កេតឃើញថាធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក មានសន្ទុះនៃការរីកចម្រើននិងការទទួល បានអតិថិជនជាច្រើនជាមួយសេវាកម្មដាក់ប្រាក់បញ្ញើ-សន្សំ។ នៅក្នុងនោះដែលប្រភពសាច់ប្រាក់មួយចំនួន ធំដែលធនាគារបានមកពីការដាក់ប្រាក់បញ្ញើ-សន្សំរបស់អតិថិជនធនាគារបានយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការផ្តល់ ជាប្រាក់កម្ចី កម្ចីគេហដ្ឋាន និងសេវាធនាគារឌីជីថលប្រចាំឆ្នាំ២០២២។ មួយវិញទៀតធនាគារ អ អេច ប៊ី ក៏មាន

ការធ្វើសវនកម្ម រៀបចំ ត្រួតពិនិត្យ ផែនការ និងនីតិវិធី ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវនិរន្តរភាពនៃប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម ដើម្បីតម្រូវការផ្តល់សេវាកម្មសំខាន់ៗដោយគ្មានការរអាក់រអួលដល់អតិថិជន ធានាសុវត្ថិភាពដល់និយោជិត ព្រមទាំងការការព្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនដែលរួមទាំងទិន្នន័យ និងការការពារដល់ផលប្រយោជន៍អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ កេរ្តិ៍ឈ្មោះ និងយីហោរបស់ខ្លួន។ ដោយមើលឃើញពីភាពរីកចម្រើននៃធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក ទើបក្រុមយើងខ្ញុំមានសំណួរចោទសួរដូចខាងក្រោម៖

១. តើនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក មានអ្វីខ្លះ?
២. តើធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក បានរៀបចំផែនការ និងនីតិវិធីធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មដូចម្តេចខ្លះ?

១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

នៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ តែងតែកំណត់នូវគោលបំណងដើម្បីស្វែងរកភាពខ្វះខាត ដើម្បីកែលម្អឱ្យមានការរីកចម្រើន រួមទាំងការអភិវឌ្ឍ ការសម្រេចគោលដៅ នៅក្នុងការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររបស់វិស័យធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។ ដោយសង្កេតឃើញថាការធ្វើសវនកម្មរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី មានការឈានមុខគេនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងជាក្រុមហ៊ុនគណនេយ្យអន្តរជាតិធំមួយក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុនគណនេយ្យអន្តរជាតិធំៗចំនួនបួន (គឺក្រុមហ៊ុន KPMG កម្ពុជា) និងបានអនុវត្តន៍ការធ្វើសវនកម្មសម្រាប់ឧស្សាហកម្មផ្សេងៗជាពិសេសវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។ ចំពោះការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់ក្រុមយើងខ្ញុំ មានគោលបំណងផ្តោតទៅលើការធ្វើសវនកម្មនៅក្នុងវិស័យធនាគារមានដូចជា៖

- ការសិក្សាអំពីស្ថានភាពទូទៅរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក
- ប្រវត្តិទូទៅរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក
- ចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្មរបស់ធនាគារ
- ផែនការ និងនីតិវិធីសម្រាប់គ្រប់គ្រងលើទ្រព្យសកម្ម
- ផែនការនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្ម
- វិភាគទៅលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយរបស់ធនាគារ
- យល់ដឹងអំពីដំណើរការនៃការគ្រប់គ្រងលើទ្រព្យសកម្ម
- ចេះរៀបចំរបាយការណ៍នៃការស្រាវជ្រាវ
- យល់ដឹងពីសកម្មភាពនៃការធ្វើសវនកម្មនៅក្នុងវិស័យធនាគារ
- ការសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍
- ទទួលបានចំណេះដឹងពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវ។

១.៤ ទំហំដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

១.៤.១ ទំហំដែនកំណត់

នៅក្នុងទំហំដែនកំណត់នេះ ក្រុមយើងខ្ញុំផ្តោតសំខាន់ទៅលើការធ្វើសវនកម្មលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក ដែលមានអាសយដ្ឋាននៅទីស្នាក់ការកណ្តាល មហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី កែងផ្លូវ១១០ និងផ្លូវ១០៨ អគារ OHK Tower ជាន់ទី២ និងជាន់ទី៩ សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ យកមកធ្វើការស្រាវជ្រាវដោយសង្ខេប និងលើកយកតែចំណុចសំខាន់ៗនៅក្នុងប្រតិបត្តិការរបស់ធនាគារតែប៉ុណ្ណោះ។

១.៤.២ វិសាលភាពនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ដោយសង្កេតឃើញពីការលូតលាស់យ៉ាងឆាប់រហ័សរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក ក្នុងការបន្តអភិវឌ្ឍន៍ កសាងសមត្ថភាព បម្រើសេវាកម្មដើម្បីបំពេញតម្រូវការរបស់ទីផ្សារ និងអតិថិជន។ ស្របជាមួយគ្នានេះដែរ វិសាលភាពនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះគ្របដណ្តប់ទៅលើការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក ដោយលើកយកតែទិន្នន័យក្នុងឆ្នាំ ២០២២ យកមកស្រាវជ្រាវតែប៉ុណ្ណោះ។

១.៥ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

ការស្រាវជ្រាវនេះក្រុមយើងខ្ញុំបានប្រមូលទិន្នន័យតាមរយៈទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ គឺក្រុមយើងខ្ញុំបានដកស្រង់មកពីការស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ និងបរិមាណវិស័យ។ ទិន្នន័យសំខាន់ៗភាគច្រើនគឺបានមកពីប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត ឯកសារផ្សេងៗនៅក្នុងបណ្ណាល័យ ឯកសារស្រាវជ្រាវមួយចំនួនទៀតដែលបានមកពីនិស្សិតជំនាន់មុន ដែលទាក់ទងនឹងប្រធានបទ និងការណែនាំប្រឹក្សាយោបល់ពីសាស្ត្រាចារ្យ។

១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទអំពីការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មមានសារៈសំខាន់ដូចជា៖

ក. សម្រាប់អ្នកស្រាវជ្រាវ

- យល់ដឹងអំពីការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងឱ្យកាន់តែច្បាស់
- យល់ដឹងអំពីស្ថានភាពទូទៅរបស់ធនាគារ អ អេចប៊ី
- ចេះវិភាគចំណុចខ្លាំងនិងចំណុចខ្សោយ
- បង្កើននៅចំណេះដឹងផ្ទាល់ខ្លួន និងការផ្តល់អនុសាសន៍
- ទទួលបានបទពិសោធន៍ថ្មីៗពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវ
- បង្កើតដំណោះស្រាយដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាដែលយើងកំពុងតែកើតមាន
- យល់ដឹងពីបញ្ហាសុគតស្មាញ និងផ្តល់មូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ធ្វើការសម្រេចចិត្ត
- យល់ដឹងអំពីផែនការ និងនីតិវិធីដែលទាក់ទងនឹងការធ្វើសវនកម្មលើទ្រព្យសកម្ម
- ទុកជាឯកសារមួយសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ ក៏ដូចជានិស្សិតជំនាន់ក្រោយនិងផ្តល់នូវសារៈសំខាន់ជាច្រើនទៀតអាស្រ័យតាមតម្រូវការ។

ខ. សម្រាប់ធនាគារ

- មានឱកាសក្នុងការពង្រីកអាជីវកម្មបន្ថែម
- ទទួលបានចំណូលតាមរយៈការប្រាក់
- សាច់ប្រាក់នៅក្នុងធនាគារអាចចរាចរបាន
- អាចបំពេញតម្រូវការ និងការចង់បានរបស់អតិថិជន
- ពង្រីក និងពង្រឹងឥទ្ធិពលកេរ្តិ៍ឈ្មោះ
- មានទុនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផ្តល់ប្រាក់កម្ចី និងទូទាត់បំណុលផ្សេងៗទៀត។

គ. សម្រាប់សង្គម

- ជម្រុញឱ្យមានចរន្តសាច់ប្រាក់ និងកំណើននៃការវិនិយោគមានការកើនឡើង
- កត្តាផលិតកម្មនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចមានការកើនឡើង

- ចូលរួមលើកស្ទួយ និងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជាតិ តាមរយៈការបង្កើតទីផ្សារការងារ
- ធ្វើឱ្យសាច់ប្រាក់មានចរាចរបានល្អក្នុងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ
- ការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចមានការកើនឡើង
- និកម្មភាពធ្លាក់ចុះ
- ចំណូលប្រជាពលរដ្ឋកើនឡើង និងសេដ្ឋកិច្ចរីកចម្រើន
- កាត់បន្ថយ អសន្តិសុខ (ចោរលួច ចោរប្លន់)...។

១.៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ការស្រាវជ្រាវចែកចេញជា ៥ជំពូក ដូចខាងក្រោម៖

- **ជំពូកទី១៖** សេចក្តីផ្តើមបង្ហាញអំពីលំនាំនៃការស្រាវជ្រាវ ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ ទំហំ ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ។
- **ជំពូកទី២៖** រំលឹកទ្រឹស្តីនិយាយពីលក្ខណៈទូទៅ នីតិវិធី និងមន័យ ប្រវត្តិ និងទស្សនៈដែលទាក់ទងទៅនឹងការសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីប្រធានបទ។
- **ជំពូកទី៣៖** លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ ត្រូវបង្ហាញពីស្ថានភាពទូទៅប្រវត្តិ ចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្មរចនាសម្ព័ន្ធ និងបានឆ្លើយនឹងសំណួរដែលបានចោទសួរនៅក្នុងជំពូកទី១។
- **ជំពូកទី៤៖** ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយដែលបង្ហាញពីទិន្នន័យ និងព័ត៌មានផ្សេងៗ សិក្សាស្រាវជ្រាវនៅក្នុងប្រធានបទ ដើម្បីស្វែងយល់ពីចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយរបស់ប្រធានបទ។
- **ជំពូកទី៥៖** សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍ លើកយកចំណុចខ្លាំងនិងចំណុចខ្សោយរបស់ប្រធានបទនិងការផ្តល់អនុសាសន៍ដើម្បីធ្វើការកែលម្អនៅចំណុចខ្សោយ។

ជំពូកទី២

រំលឹកច្រើន

ជំពូកទី២

ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្ម

២.១ លក្ខណៈទូទៅនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្ម

២.១.១ និយមន័យសវនកម្ម

សវនកម្ម(Auditing) សំដៅដល់ការស្រាវជ្រាវ ស៊ើបអង្កេត ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ទៅលើដំណើរការប្រព័ន្ធតុលាការ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការស្តង់ដារណាមួយដែលគេចង់បាន^១។

សវនកម្ម(Auditing) គឺជាការត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃដោយឯករាជ្យនិងជាប្រព័ន្ធលើទិន្នន័យរបាយការណ៍កំណត់ត្រាភិប្រតិបត្តិការ និងលទ្ធផលជាហិរញ្ញវត្ថុ ឬមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុរបស់សហគ្រាស សម្រាប់គោលបំណងដាក់លាក់ណាមួយ^២។

សវនកម្ម(Auditing) គឺជាមុខវិជ្ជាមួយដែលសិក្សាលម្អិតពីរបៀបត្រួតពិនិត្យប្រមូលភស្តុតាងដើម្បីវាយតម្លៃលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលរៀបចំឡើងដោយគណនេយ្យករ ឬអ្នកកត់ត្រា ឬអ្នកធ្វើរបាយការណ៍ស្របតាមស្តង់ដារគណនេយ្យ^៣។

សវនកម្ម(Auditing) គឺជាសកម្មភាពផ្ទៀងផ្ទាត់នៅកន្លែងដូចជា ការត្រួតពិនិត្យឬការពិនិត្យដំណើរការប្រព័ន្ធតុលាការដើម្បីធានានូវការអនុលោមទៅតាមតម្រូវការ។ ការធ្វើសវនកម្មមួយអាចអនុវត្តទៅអង្គការទាំងមូលឬអាចមានលក្ខណៈដាក់លាក់ចំពោះដំណើរការឬជំហានផលិត^៤។

សវនកម្ម(Auditing) គឺជាការពិនិត្យផ្ទៃក្នុងមួយលើស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ ឬគណនីរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ឬរបស់អង្គការមួយ^៥។

សវនកម្ម(Auditing) គឺជាមុខវិជ្ជាមួយបែបវិទ្យាសាស្ត្រដែលសិក្សាពី ការតាមដាន ឆែកឆេរស៊ើបអង្កេតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ និងវាយតម្លៃទៅលើដំណើរការអាជីវកម្មរបស់អង្គភាពមួយ ព្រមទាំងការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីធានាសម្រេចបានគោលបំណងរបស់អង្គភាពដែលចង់បាន បន្ទាប់មករៀបចំជារបាយការណ៍ជូនអ្នកប្រើប្រាស់ ដើម្បីធ្វើការវិភាគ និងសម្រេចចិត្ត^៦។

សវនកម្មផ្ទៃក្នុង(Internal Auditing) គឺជាសកម្មភាពឯករាជ្យមានអំណះអំណាងពីគោលបំណងច្បាស់លាស់និងផ្តល់ប្រឹក្សាពីបញ្ហាអសកម្មនានាក្នុងនៃបន្ថែមតម្លៃ និងធ្វើឱ្យប្រតិបត្តិការរបស់គ្រឹះស្ថានប្រសើរឡើង សវនកម្មផ្ទៃក្នុងជួយសម្រេចនូវគោលដៅរបស់គ្រឹះស្ថានតាមរយៈការនាំមកនូវវិធីសាស្ត្រជាប្រព័ន្ធ និងធ្វើឱ្យទាន់សម័យកាល^៧។

សវនកម្មផ្ទៃក្នុង(Internal Auditing) គឺជាការធ្វើឡើងដោយបុគ្គលិកផ្នែកសវនកម្មដែលធ្វើការនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនឬស្ថាប័នហើយមានតួនាទីត្រូវពិនិត្យភាពត្រឹមត្រូវ នៃរបាយការណ៍ រួចបញ្ជូនទៅកាន់អ្នកគ្រប់គ្រង ឬក្រុមប្រឹក្សាភិបាល (Board of Directors) ដោយផ្ទាល់^៨។

¹ <https://www.kakcent.com> :02/12/2023

² @thesundictionary :02/12/2023

³ K Hem Sarith Education :02/12/2023

⁴ Khpages.com :02/12/2023

⁵ <https://www.khsearch.com> :03/12/2023

⁶ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: ដកស្រង់ចេញពីសៀវភៅសវនកម្ម ភាគ១ ទំព័រទី៣៧ បោះពុម្ពលើកទី១០ ឆ្នាំ២០២៣ :03/12/2023

⁷ <https://sereyoudom.com.kh> :03/12/2023

⁸ <https://www.kakcent.com> :03/12/2023

សវនកម្មផ្ទៃក្នុង (Internal Auditing) គឺជាការវាយតម្លៃការគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រុមហ៊ុន រួមទាំងអភិបាលកិច្ចសាជីវកម្ម និងដំណើរការគណនេយ្យផងដែរ⁹។

សវនកម្មផ្ទៃក្នុង (Internal Auditing) គឺជាសកម្មភាពឯករាជ្យ ធានាគោលបំណង និងប្រឹក្សាដែលបានរចនាឡើងដើម្បីបន្ថែមតម្លៃ និងកែលម្អប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័នមួយ¹⁰។

សវនកម្មផ្ទៃក្នុង (Internal Auditing) គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃអភិបាលកិច្ចសាជីវកម្មនៅក្នុងអង្គការ ហើយអាចដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្តល់ឱ្យក្រុមប្រឹក្សាភិបាល គណៈកម្មាធិការសវនកម្ម នាយកប្រតិបត្តិ នាយកប្រតិបត្តិជាន់ខ្ពស់ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធនៅទស្សនៈឯករាជ្យអំពីថា តើអង្គការមានហានិភ័យ និងបរិយាកាសត្រួតពិនិត្យ និងប្រកបប្រសិទ្ធភាពដែរឬទេ¹¹។

សវនកម្មផ្ទៃក្នុង (Internal Auditing) គឺជាការគ្រប់គ្រងនៃការត្រួតពិនិត្យ អាចបង្ហាញជាផ្នែកសំខាន់នៃក្របខណ្ឌអភិបាលកិច្ចសាជីវកម្មរបស់អង្គការមួយ ហើយអាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការគ្រប់គ្រងកម្រិតខ្ពស់ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងហានិភ័យឬដោយការពិចារណាលើការងារលម្អិតដែលត្រូវការនៃសវនកម្មផ្ទៃក្នុង¹²។

សវនកម្មផ្ទៃក្នុង (Internal Auditing) គឺជាមុខវិជ្ជាមួយបែបវិទ្យាសាស្ត្រសិក្សាលម្អិតពីរបៀបតាមដាន ឆែកឆេរ ប្រមូលភស្តុតាង រួចវាយតម្លៃថា តើអ្នកគ្រប់គ្រងមានបានអនុវត្តតាមគោលនយោបាយ និងនីតិវិធីគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុងដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅទាំង៣យ៉ាង ដូចដែលក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអនុម័តជាមុនហើយឬនៅ? រួចចេញរបាយការណ៍សវនកម្មផ្ទៃក្នុងជូនអ្នកប្រើប្រាស់ខាងក្នុង ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តនិងចាត់វិធានការ (Taking in action)¹³។

២.១.២ ប្រភេទ

ក. សវនកម្ម

ការវិវត្តន៍នៃសវនកម្មគឺជាប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏ស្មុគស្មាញដែលតែងតែត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរតាមរយៈព្រឹត្តិការណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រ។ សវនកម្មតែងតែផ្លាស់ប្តូរដើម្បីបំពេញតម្រូវការនៃបរិយាកាសអាជីវកម្មនៅសម័យនោះ។ សវនកម្មមានតាំងពីការចាប់ផ្តើមនៃអរិយធម៌របស់មនុស្សដោយផ្ដោតជាសំខាន់ដំបូងបង្អស់លើការស្វែងរកការក្លែងបន្លំ។ នៅពេលសហរដ្ឋអាមេរិករីកចម្រើនពិភពជំនួញក៏រីកចម្រើន ហើយសវនកម្មចាប់ផ្តើមដើរតួនាទីសំខាន់ជាងមុន។ នៅចុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៨០០ និងដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩០០ មនុស្សបានចាប់ផ្តើមវិនិយោគប្រាក់ទៅក្នុងសាជីវកម្មធំៗ។ ការគាំទ្រផ្សារហ៊ុនឆ្នាំ ១៩២៩ និងរឿងអាស្រូវផ្សេងៗបានធ្វើឱ្យសវនករដឹងថាតួនាទីរបស់ពួកគេនៅក្នុងសង្គមមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់។ រឿងអាស្រូវ និងការផ្លាស់ទីផ្សារភាគហ៊ុនបានធ្វើឱ្យសវនករដឹងពីកង្វះខាតក្នុងសវនកម្ម ហើយសហគមន៍សវនកម្មតែងតែហើសក្នុងការជួសជុលកង្វះខាតទាំងនោះ។ ការងាររបស់សវនករកាន់តែលំបាកនៅពេលដែលគោលការណ៍គណនេយ្យបានផ្លាស់ប្តូរ ហើយកាន់តែងាយស្រួលជាមួយនឹងការប្រើប្រាស់ការគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុង។ ការត្រួតពិនិត្យទាំងនេះបានណែនាំពីតម្រូវការសម្រាប់ការធ្វើតេស្ត មិនមែន

⁹ <https://www.investopedia.com> :11/01/2024
¹⁰ <https://en.m.wikipedia.org> :12/01/2024
¹¹ <https://iaa.org.sg/About-Us> :11/01/2024
¹² <https://www.acchglobal.com> :13/01/2024
¹³ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: ដកស្រង់ចេញពីសៀវភៅសវនកម្ម ភាគ១ ទំព័រទី៣៧ បោះពុម្ពលើកទី១០ ឆ្នាំ២០២៣:30/12/2023

ជាសវនកម្មលម្អិតស៊ីជម្រៅទៅ។ ការងារសវនកម្មនឹងត្រូវផ្លាស់ប្តូរដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរពិភពអាជីវកម្ម។ ការបង្កើតកុំព្យូទ័របានជះឥទ្ធិពលដល់ពិភពអ្នកសវនករដោយធ្វើឱ្យការងាររបស់ពួកគេកាន់តែងាយស្រួល ហើយជួនកាលធ្វើឱ្យការងាររបស់ពួកគេកាន់តែលំបាក។ ជាចុងក្រោយការងារសវនករក្នុងការបញ្ជាក់ និងសាកល្បងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន គឺជាផ្ទាំងខ្នងនៃពិភពអាជីវកម្ម¹⁴។

ខ. សវនកម្មផ្ទៃក្នុង

គិតត្រឹមឆ្នាំ៤០០០ មុនគ.ស អ្នកប្រវត្តិវិទូជឿថា ប្រព័ន្ធរក្សាកំណត់ត្រាផ្លូវការត្រូវបានបង្កើតឡើងដំបូងដោយអាជីវកម្ម និងរដ្ឋាភិបាលដែលរៀបចំនៅបូព៌ា ដើម្បីកាត់បន្ថយកង្វល់របស់ពួកគេអំពីគណនេយ្យត្រឹមត្រូវសម្រាប់បង្គាប់ដៃ ការបញ្ចេញ និងប្រមូលពន្ធ។ ការវិវត្តន៍ស្រដៀងគ្នានេះបានកើតឡើងទាក់ទងនឹងរាជវង្ស Zhao នៅក្នុងប្រទេសចិន (១១២២-២៥៦ មុនគ.ស)។ តម្រូវការ និងការចង្អុលបង្ហាញនៃសវនកម្មអាចត្រូវបានតាមដានទៅលើប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈនៅបាប៊ីឡូនៀ ប្រទេសក្រិក ចក្រភពរ៉ូម រដ្ឋទីក្រុងនៃប្រទេសអ៊ីតាលី។ ដែលទាំងអស់នេះបានបង្កើតប្រព័ន្ធលម្អិតនៃការត្រួតពិនិត្យ និងការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ។ ជាពិសេស រដ្ឋាភិបាលមានការព្រួយបារម្ភចំពោះមន្ត្រីអសមត្ថភាព ដែលងាយនឹងបង្កកំហុស និងភាពមិនត្រឹមត្រូវ ក៏ដូចជាមន្ត្រីពុករលួយ ដែលត្រូវបានជម្រុញឱ្យប្រព្រឹត្តិអំពើពុករលួយនៅពេលណាដែលមានឱកាស។ សូម្បីតែព្រះគម្ពី (សំដៅទៅលើសម័យកាលរវាងឆ្នាំ១៨០០ មុនគ.ស និងAD.95) ពន្យល់អំពីហេតុផលជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការបង្កើតការគ្រប់គ្រងដោយគ្រង់ៗថា “ប្រសិនបើបុគ្គលិកមានឱកាសលួច ពួកគេអាចទាញយកប្រយោជន៍ពីវា”។ ព្រះគម្ពីក៏មានឧទាហរណ៍នៃការគ្រប់គ្រងខាងក្នុងដូចជា គ្រោះថ្នាក់នៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្មពីរ តម្រូវការសម្រាប់បុគ្គលិកដែលមានជំនាញ និងស្មោះត្រង់ ការរឹតបន្តឹង និងការបំបែកភារកិច្ច (O'Reilly et al., 1998)។ បន្ទាប់មកជាប្រវត្តិសាស្ត្រការរីកចេញនៃការកាត់ត្រាចូលពីរដងក្នុងប្រហែលឆ្នាំ១៤៩៤ AD អាចត្រូវបានតាមដានដោយផ្ទាល់ទៅនឹងតម្រូវការដ៏សំខាន់សម្រាប់ការអនុវត្តនិងការគ្រប់គ្រង។ ជាឧទាហរណ៍ នៅទូទាំងប្រវត្តិសាស្ត្រអឺរ៉ុប ករណីក្លែងបន្លំដូចជាពុះសមុទ្រខាងត្បូងនៃសតវត្សទី១៨ និងរឿងអាស្រូវ Tulip បានផ្តល់ហេតុផលសម្រាប់ការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងកាន់តែច្រើនលើអ្នកគ្រប់គ្រង។ ក្នុងរយៈពេលពីរបីសតវត្សនេះ ប្រព័ន្ធគណនេយ្យនិងសវនកម្មអឺរ៉ុបត្រូវបានណែនាំទៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក។ នៅពេលដែលសកម្មភាពអាជីវកម្មបានកើតឡើងក្នុងទំហំវិសាលភាព និងភាពស្មុគស្មាញ តម្រូវការសំខាន់សម្រាប់មុខងារធានាផ្ទៃក្នុងដាច់ដោយឡែក ដែលនឹងផ្ទៀងផ្ទាត់ព័ត៌មាន (គណនេយ្យ) ដែលប្រើសម្រាប់ការសម្រេចចិត្តដោយអ្នកគ្រប់គ្រងបានលេចចេញមក។ ការគ្រប់គ្រងត្រូវការមធ្យោបាយមួយចំនួនក្នុងវាយតម្លៃមិនត្រឹមតែប្រសិទ្ធភាព នៃការងារដែលបានអនុវត្តន៍សម្រាប់អាជីវកម្មប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងភាពស្មោះត្រង់របស់បុគ្គលិកផងដែរ។ នៅជុំវិញវេននៃសតវត្សទី២០ ការបង្កើតមុខងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុងជាផ្លូវការដែលទទួលខុសត្រូវទាំងនេះអាចត្រូវបានផ្ទេរទៅឱ្យត្រូវបានគេមើលឃើញថាជាចម្លើយសមហេតុផល។ ក្នុងពេលកំណត់ មុខងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុងបានក្លាយជាអ្នកទទួលខុសត្រូវចំពោះ “ការប្រមូលដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងការរាយការណ៍ការបកស្រាយអំពីការពិតនៃអាជីវកម្មដែលបានជ្រើសរើស” ដើម្បីឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងអាចតាមដានការអភិវឌ្ឍអាជីវកម្មសំខាន់ៗ សកម្មភាព និងលទ្ធផលពីប្រតិបត្តិការចម្រុះនិងសម្បូរបែប (Mautz, 1964)។ ក្រុមហ៊ុននៅក្នុងឧស្សាហកម្មផ្លូវដែក វិស័យការពារជាតិនិងលក់រាយបានទទួលស្គាល់ជាយូរមកហើយនូវតម្លៃនៃសេវាកម្មសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដែលហួសពីការធ្វើសវនកម្មរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងលះបង់ដើម្បីផ្តល់នូវ

¹⁴ <https://www.123helpme.com> :31/12/2023

របាយការណ៍ប្រតិបត្តិការដែលអាចទុកចិត្តបានដែលមានទិន្នន័យមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុដូចជា “បរិមាណនៃផ្នែកនៅក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ខ្លី ការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវការវិភាគ និងគុណភាពនៃផលិតផល” (Whittington & Pany, 1998)។ ដូចគ្នានេះដែរ ការិយាល័យគណនេយ្យទូទៅរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក (GAO) និងការិយាល័យសវនកររដ្ឋជាច្រើន ឧទាហរណ៍ ការិយាល័យសវនកររដ្ឋអូហៃអូ បានប្រើប្រាស់សវនករផ្ទៃក្នុងយ៉ាងច្រើនជាប្រពៃណី¹⁵។

២.១.៣ ទ្រឹស្តី

ក.សវនកម្ម

ទ្រឹស្តីសវនកម្មផ្តល់នូវទ្រឹស្តីសវនកម្មដែលគាំទ្រការអនុវត្តសវនកម្ម។ គោលបំណងសំខាន់នៃសៀវភៅគឺដើម្បីកំណត់ពីគោលបំណងនៃសវនកម្មនៅក្នុងបរិបទនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ រីឯយល់ពីជំនឿមូលដ្ឋានអំពីការអនុវត្តប្រភេទណាដែលនឹងបំពេញគោលបំណងទាំងនេះ និងពន្យល់ពីរបៀបដែលគំនិតដែលត្រូវបានប្រើក្នុងការអភិវឌ្ឍការអនុវត្តទាំងនេះកើតឡើង។ នៃគោលបំណង និងជំនឿទាំងនេះ និងរបៀបដែលពួកវាត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងការអនុវត្តសវនកម្ម។

សៀវភៅនេះមានភាពច្នៃប្រឌិតក្នុងការផ្តល់នូវការពន្យល់អំពីគំនិតនៃទ្រឹស្តីនៃសវនកម្ម ដែលគួរឲ្យការពន្យល់បែបទស្សនវិជ្ជាទំនើបនៃការអនុវត្តដែលគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់ ដែលអាចអនុវត្តបានចំពោះការអនុវត្តសវនកម្ម។ ទស្សនៈនេះផ្តល់នូវការយល់ដឹងអំពីអ្វីដែលវាគឺជាការផ្តល់ហេតុផលសម្រាប់ការអនុវត្តច្បាប់នៃប្រភេទដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងទ្រឹស្តីនៃសវនកម្ម។ គំនិតទស្សនវិជ្ជាអំពីការកសាងសង្គមនៃការពិត ត្រូវបានប្រើដើម្បីពន្យល់ពីតួនាទីផ្សេងទៀតនៃទ្រឹស្តីក្នុងការអភិវឌ្ឍគំនិតនៃសវនកម្មដែលកើតចេញពីគោលបំណង និងជំនឿដែលគាំទ្រការអនុវត្តសវនកម្ម។

ទ្រឹស្តីសវនកម្មផ្តល់ការយល់ដឹងថ្មីអំពីលក្ខណៈនៃសម្ភារៈភស្តុតាងការវិនិច្ឆ័យប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ និងមន្ទិលសង្ស័យក្នុងសវនកម្ម។ នេះត្រូវបានសម្រេចតាមរយៈវិធីសាស្ត្រនៃការសាកសួរគំនិតដែលបង្កើតជាប្រភេទនៃការស៊ើបអង្កេតទស្សនវិជ្ជា ដែលត្រូវបានពន្យល់នៅក្នុងសៀវភៅ ទៅក្នុងគំនិតនៃសវនកម្ម។ ការយល់ដឹងដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅនេះគួរតែជួយអ្នកកំណត់ស្តង់ដារក្នុងការសម្រេចចិត្តកំណត់ស្តង់ដាររបស់ពួកគេ និងអ្នកអនុវត្តក្នុងការអនុវត្តតាមស្តង់ដារសវនកម្ម។ (Lan Dennis គឺជាសាស្ត្រាចារ្យជាន់ខ្ពស់ និងធ្លាប់ជាប្រធាននាយកដ្ឋានគណនេយ្យនៅសាលា Oxford Brookes University Business School ចក្រភពអង់គ្លេស ហើយគាត់ក៏ជាសាស្ត្រាចារ្យនៅសាលាសេដ្ឋកិច្ចនិរវេសផងដែរ)¹⁶។

ខ.សវនកម្មផ្ទៃក្នុង

នៅក្នុងការងារនេះ G.A. Swanson និង Hugh Marsh បង្ហាញពីការសិក្សាបកស្រាយ និងវិភាគអំពីមុខងារនៃសវនកម្មផ្ទៃក្នុង មិនត្រឹមតែតាមទស្សនៈនៃតួនាទីរបស់ខ្លួននៅក្នុងអង្គការប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងទាក់ទងនឹងតួនាទីដែលខ្លួនដើរតួក្នុងសេដ្ឋកិច្ចនៃសង្គម និងរដ្ឋាភិបាលផងដែរ។ ពួកគេបង្កើតទ្រឹស្តីនៃសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ហើយដាក់វានៅក្នុងបរិបទនៃក្របខណ្ឌគំនិតវិទ្យាសាស្ត្រដែលហៅថាទ្រឹស្តីប្រព័ន្ធរស់នៅ។ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រនេះ ពួកគេអាចផ្តល់នូវមូលដ្ឋានសម្រាប់បង្កើតក្របខណ្ឌទ្រឹស្តីជាប្រព័ន្ធនៃសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ក៏ដូចជាទ្រឹស្តីផ្នែកលើអង្គធាតុដែលអាចសង្កេតបាន និងអាចវាស់វែងបាន។

¹⁵ <https://ecommons.udayton.edu> :30/12/2023

¹⁶ <https://www.jstor.org> :30/12/2023

សៀវភៅនេះចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការស្ទង់មតិអំពីវិជ្ជាជីវៈសវនកម្ម និងការណែនាំអំពីគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាននៃទ្រឹស្តីប្រព័ន្ធរស់នៅ។ ពីមូលដ្ឋាននេះ Swanson និង Marsh ពិភាក្សាអំពីបញ្ហាជាក់លាក់មួយចំនួន និងផ្នែកនៃការព្រួយបារម្ភនៅក្នុងសវនកម្មផ្ទៃក្នុង រួមទាំងមុខងារ វិជ្ជាជីវៈ ប្រវត្តិ និងស្តង់ដារវិជ្ជាជីវៈរបស់វា។ ជំពូកបន្តបន្ទាប់និយាយអំពីប្រធានបទដូចជាព័ត៌មានលុយ ព័ត៌មានបរិមាណមិនមែនរូបិយវត្ថុ ការប៉ាន់ប្រមាណការវាស់វែង និងកំហុសការព្យាករណ៍ ការវាយតម្លៃមិនមែនបរិមាណ ការវិភាគដំណើរការជាក់ស្តែង និងការវិភាគដំណើរការប្រព័ន្ធរស់នៅ និងក្រមសីលធម៌។ ពេញមួយសៀវភៅនេះ Swanson និង Marsh កំណត់ពីគុណសម្បត្តិនៃការប្រើប្រាស់ទ្រឹស្តីប្រព័ន្ធរស់នៅ ដើម្បីជំរុញចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងរបស់អង្គការ ហើយក៏ស្នើឡើងនូវកម្រិតខ្ពស់នៃមុខងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុងដែលអាចជំរុញសង្គមទំនើប។ ការងារនេះនឹងក្លាយជាឧបករណ៍ដ៏សំខាន់សម្រាប់សមាជិកនៃវិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យ និងសវនកម្មសម្រាប់និស្សិតនៃការអនុវត្តអាជីវកម្ម និងគណនេយ្យសម្រាប់អ្នកជំនាញក្នុងមុខតំណែងអាជីវកម្ម និងហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗទៀត¹⁷។

២.២ នីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងលើទ្រព្យសកម្ម

២.២.១ និយមន័យ

ការគ្រប់គ្រង គឺជាដំណើរការធ្វើផែនការ ការចាត់តាំង ដឹកនាំ និងត្រួតពិនិត្យទៅលើការប្រើប្រាស់ធនធានមនុស្ស និងធនធានដទៃទៀតដើម្បីសម្រេចគោលដៅអង្គភាព¹⁸។

ការគ្រប់គ្រង គឺជាដំណើរការនៃការប្រើប្រាស់ធនធាន នៅក្នុងអង្គភាពឱ្យទទួលបានជោគជ័យដល់អង្គភាពដោយមានការរៀបចំ ការធ្វើផែនការ ការដឹកនាំ និងការត្រួតពិនិត្យ¹⁹។

ការគ្រប់គ្រង គឺជាការទទួលខុសត្រូវដ៏លំបាកវាទាមទារឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងចាំបាច់ត្រូវមានសមត្ថភាពយល់ដឹងខ្ពស់រហ័សរហួនប្រកបដោយភាពប្រសិទ្ធភាព និងមានចំណេះដឹងទូលំទូលាយបើទោះបីយ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏នៅមានអ្នកគ្រប់គ្រងខ្លះទទួលបានជោគជ័យហើយអ្នកគ្រប់គ្រងបរាជ័យផងដែរ²⁰។

ការគ្រប់គ្រង គឺជាការដោះស្រាយដែលមានគោលដៅលើប្រធានបទនៃវត្ថុបំណងសំដៅធ្វើឱ្យសម្រេចនូវផលប្រយោជន៍មួយជាកំណត់។ សំដៅលើដំណើរការ (Process) សម្រេចគោលដៅនៃអង្គការចាត់តាំងមួយដ៏មានប្រសិទ្ធភាព (Efficiently) ដោយឆ្លងកាត់ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស និងធនធានដទៃទៀត²¹។

ការគ្រប់គ្រង គឺជាអ្នកធ្វើការសម្រេចចិត្ត បែងចែកធនធាន ដឹកនាំការងារ និងសកម្មភាពអ្នកដទៃ ដើម្បីសម្រេចនូវគោលបំណង²²។

ការគ្រប់គ្រង គឺជាមុខវិជ្ជាមួយបែបវិទ្យាសាស្ត្រដែលសិក្សាលម្អិតអំពី ការធ្វើផែនការ(Planning) ការចាត់ចែង (Organizing) ការដឹកនាំ(Leading) ការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ(Controlling) និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត(Decision making)²³។

¹⁷ <https://www.bloomsbury.com> :16/02/2024
¹⁸ Sokankeng.wordpress.com :15/01/2024
¹⁹ khSearch.com :16/12/2023
²⁰ Ear Yean :15/12/2023
²¹ Vreankh :16/01/2024
²² WordPress.com :07/01/2023
²³ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការគ្រប់គ្រង ទំព័រទី៧បោះពុម្ពលើកទី៧ (២០២៣) :21/01/2024

ការគ្រប់គ្រង គឺជាដំណើរការនៃការធ្វើផែនការ ចាត់តាំង ដឹកនាំ និងត្រួតពិនិត្យ លើការប្រើប្រាស់ធនធាន មនុស្ស និងធនធានដទៃទៀត ដើម្បីសម្រេចគោលដៅរបស់អង្គការចាត់តាំងឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ខ្ពស់បំផុត²⁴។

២.២.២ ប្រវត្តិ

ក.ការគ្រប់គ្រង

គំនិតនៃការគ្រប់គ្រងមានតាំងពីរាប់ពាន់ឆ្នាំមកហើយ។ យោងទៅតាម (Pindur, Rogers, and Kim 1995) វិធីសាស្ត្រសំខាន់ៗក្នុងការគ្រប់គ្រងបានត្រឡប់មកវិញយ៉ាងហោចណាស់ ៣០០០ ឆ្នាំមុន ពេលកំណើតរបស់ព្រះគ្រីស្ទ ដែលជាពេលវេលាមួយដែលកំណត់ត្រានៃការធ្វើជំនួញត្រូវបានកត់ត្រាជា លើកដំបូងដោយពួកបូជាចារ្យនៅមជ្ឈិមបូព៌ា។ សូក្រាតនៅប្រហែលឆ្នាំ៤០០ មុនគ្រឹស្តសករាជ បាននិយាយ ថា ការគ្រប់គ្រងគឺជាសមត្ថភាពដាច់ដោយឡែកពីជំនាញបច្ចេកទេស និងចំណេះដឹង (Higgins, 1991)។ ជនជាតិរ៉ូមដែលល្បីល្បាញដោយសារកងទ័ពរបស់ពួកគេដឹកនាំដោយ Centurions បានផ្តល់ការទទួល ខុសត្រូវតាមរយៈឋានានុក្រមនៃសិទ្ធិអំណាច។ ព្រះវិហាររ៉ូមាំងកាតូលិកត្រូវបានរៀបចំតាមបន្ទាត់នៃទឹកដី ជាក់លាក់ ខ្សែសង្វាក់នៃពាក្យបញ្ជា និងការពិពណ៌នាការងារ។ ក្នុងកំឡុងយុគសម័យកណ្តាល Guilds ដែលជាបណ្តុំនៃសិប្បករ និងពាណិជ្ជករបានផ្តល់ទំនិញដែលផលិតដោយដៃ រាប់ចាប់ពីនំប៉័ង រហូតដល់ ពាសដែក និងដាវសម្រាប់បូជនីយកិច្ច។ ឋានានុក្រមនៃការគ្រប់គ្រង និងអំណាច ស្រដៀងទៅនឹងព្រះ វិហារកាតូលិក ដែលមាននៅក្នុងនោះ អាជ្ញាធរបានសម្រាកជាមួយចៅហ្វាយនាយ ហើយបោកបញ្ឆោត ទៅកាន់អ្នកធ្វើដំណើរ និងកូនជាង។ ជាទូទៅសិប្បករទាំងនេះគឺជាអាជីវកម្មខ្នាតតូចដែលផលិត ផលិតផល ដែលមានកម្រិតគុណភាពខុសៗគ្នា អត្រាផលិតភាពទាប និងតម្រូវការតិចតួចសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងលើស ពីម្ចាស់ ឬសិប្បករមេ។ បដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មដែលជាពេលវេលាមួយពីចុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៧០០ ដល់ទសវត្សរ៍ ឆ្នាំ១៨០០ គឺជារយៈពេលនៃភាពចលាចល និងការផ្លាស់ប្តូរដ៏ធំនៅក្នុងរបៀបរស់នៅ និងការងាររបស់មនុស្ស។ មុននេះ ប្រជាជនភាគច្រើនប្រកបរបរធ្វើស្រែចំការឬធ្វើការ និងរស់នៅក្នុងសហគមន៍ជនបទ។ ជាមួយនឹង ការបង្កើតម៉ាស៊ីនចំហាយទឹក ការច្នៃប្រឌិតជាច្រើនបានកើតឡើង រួមទាំងចលនាដោយស្វ័យប្រវត្តិនៃធុង ថ្មពីអណ្តូងរ៉ែក្រោមដី រោងចក្រថាមពលដែលឥឡូវនេះទំនិញផលិតយ៉ាងច្រើនដែលផលិតដោយដៃ និង ក្បាលរថភ្លើងផ្លូវដែកដែលអាចផ្លាស់ទីផលិតផល និងសម្ភារៈឆ្លងកាត់ប្រទេសនានាបានទាន់ពេលវេលា និង វិធីមានប្រសិទ្ធភាព។ រោងចក្រត្រូវការកម្មករដែលទាមទារទិសដៅ និងអង្គការ។ ដោយសារគ្រឿងបរិក្ខារ ទាំងនេះកាន់តែមានសារសំខាន់ និងផលិតភាព តម្រូវការសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង និងការសម្របសម្រួលបាន ក្លាយជាកត្តាសំខាន់។ គិតអំពី Henry Ford ដែលជាបុរសដែលបានបង្កើតខ្សែដំឡើងចល័តដើម្បីផលិត រថយន្តរបស់គាត់។ នៅដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩០០ រថយន្តត្រូវបានដាក់បញ្ចូលគ្នាដោយសិប្បករដែលនឹងកែ ប្រែសមាសធាតុឱ្យសមនឹងផលិតផលរបស់ពួកគេ។ ជាមួយនឹងការមកដល់នៃផ្នែកស្តង់ដារក្នុងឆ្នាំ១៩០៨ បន្តដោយខ្សែបដិវត្តន៍របស់ហ្វែដដែលបានណែនាំនៅឆ្នាំ១៩១៣ ពេលវេលាដែលត្រូវការក្នុងការសាងសង់ គំរូ T បានធ្លាក់ចុះពីប៉ុន្មានថ្ងៃមកត្រឹមប៉ុន្មានម៉ោងប៉ុណ្ណោះ (Klaess, 2020) ។ តាមទស្សនៈរបស់អ្នក គ្រប់គ្រង សិប្បករដែលមានជំនាញគឺមិនចាំបាច់ក្នុងការផលិតរថយន្តទៀតទេ។ ការប្រើប្រាស់កម្លាំងពល

²⁴ <https://t.me/banalineak> :21/01/2024

កម្មវិធីដែលមានតម្លៃទាប និងការកើនឡើងនៃផលិតកម្មដែលទទួលបានដោយការផ្លាស់ប្តូរវិធានការកម្មវិធី
អំពាវនាវឱ្យមានតម្លៃការណែនាំ និងគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការដ៏ធំទាំងនេះ (Wilson, 2015)²⁵។

ខ.ការគ្រប់គ្រង

ផ្នែកគ្រប់គ្រងប្រវត្តិសាស្ត្រស្វ័យគមន៍អ្នកប្រាជ្ញមកពីជុំវិញពិភពលោកឱ្យក្លាយជាផ្នែកមួយនៃសហគមន៍
រួមបញ្ចូល និងស្វាហាប់របស់យើង ដោយប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះការសិក្សាអន្តរកម្មសិក្សាអំពីការគ្រប់គ្រង និង
ប្រវត្តិអង្គការ។ ការផ្តោតអារម្មណ៍របស់យើងរួមមានការកើតឡើង និងការវិវត្តន៍នៃគំនិត និងការអនុវត្ត
នៃការគ្រប់គ្រង ការពិនិត្យមើលតួនាទីរបស់បុគ្គល និងអង្គការក្នុងការរៀបចំការបន្ត និងការផ្លាស់ប្តូរប្រវត្តិ
សាស្ត្រ។ ដោយមានការចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការសិក្សាអំពីអតីតកាលនៃការគ្រប់គ្រង និងការរៀបចំ
ការបែងចែករបស់យើងរីកចម្រើនតាមរយៈគំនិត ទស្សនវិជ្ជា ទ្រឹស្តី និងវិធីសាស្ត្រសម្បូរបែបពីជុំវិញពិភព
លោក។ ការចិញ្ចឹមបីបាច់ និងការសហការគ្នានេះ ជំរុញឱ្យមានការប្រសព្វគ្នានៃប្រវត្តិសាស្ត្រ ពេលវេលា
និងការចងចាំដោយធ្វើឱ្យការយល់ដឹងរបស់យើងកាន់តែស៊ីជម្រៅទាំងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តនៃការគ្រប់គ្រង²⁶។

២.២.៣ ទ្រឹស្តី

ក. ការគ្រប់គ្រង

គឺជាអង្គការចាត់តាំងនិងជាសមូហភាពមួយដែលមនុស្ស និងធនធានទាំងឡាយត្រូវបានសម្រប
តាមរយៈការបែងចែកពលកម្ម ការអនុវត្តវិទ្យាសាស្ត្របច្ចេកទេស ដើម្បីសម្រេចផែនការ ឬគោលដៅណាមួយ។

➤ ទ្រឹស្តីលោក FREDERICK W. TALOR

លោក Frederick W. Talor បានកំណត់ច្បាស់លាស់ឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងទាំងអស់គ្នាតែ

- ត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលលើគោលការណ៍វិទ្យាសាស្ត្រ
- ត្រូវសិក្សាភិក្ខុភាពក្នុងការគ្រប់គ្រង
- ត្រូវចេះបែងចែកការងារឱ្យច្បាស់លាស់រវាងអ្នកគ្រប់គ្រង និងកម្មករ
- ការជ្រើសរើស និងបណ្តុះបណ្តាលកម្មករទៅតាមជំនាញរបស់គេ
- មានការលើកទឹកចិត្តល្អ និងជាគំរូល្អដល់កម្មករ
- ត្រួតពិនិត្យនរណាម្នាក់ដោយពុំប្រើអំណាចផ្តាច់ការ²⁷។

ខ.ការគ្រប់គ្រង

ទ្រឹស្តីគ្រប់គ្រង គឺជាគំនិតជុំវិញយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងដែលបានណែនាំ ដែលអាចរួមបញ្ចូលឧបករណ៍ដូច
ជាក្របខ័ណ្ឌ និងគោលការណ៍ណែនាំដែលអាចត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងអង្គការទំនើប។ ជាទូទៅ អ្នកជំនាញ
នឹងមិនពឹងផ្អែកតែលើទ្រឹស្តីគ្រប់គ្រងមួយតែម្នាក់ឯងនោះទេ ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញ ណែនាំគំនិតជាច្រើនពីទ្រឹស្តី
គ្រប់គ្រងផ្សេងៗគ្នា ដែលស័ក្តិសមបំផុតនឹងកម្លាំងពលកម្ម និងវប្បធម៌ក្រុមហ៊ុនរបស់ពួកគេ។ ក្រឡេកមើលមួយ
ភ្លេចរហូតដល់ថ្ងៃដែលម៉ាស៊ីនអាចគិត ការនិយាយ និងបទពិសោធន៍នៃអារម្មណ៍ មនុស្សនឹងនៅតែជាសត្វ
ដែលស្មុគស្មាញបំផុតក្នុងការគ្រប់គ្រង។ មនុស្សមិនអាចសម្រេចបាននូវប្រភេទនៃដំណើរការដោយគ្មានកំហុស
ដែលម៉ាស៊ីនផ្តល់ឱ្យនោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ មានរបស់ជាច្រើនដែលម៉ាស៊ីនមិនអាចធ្វើបាន ដែលធ្វើឱ្យមនុស្ស
មានទ្រព្យសម្បត្តិដែលមិនអាចខ្វះបាន។ សម្រាប់ហេតុផលបែបនេះ ការគ្រប់គ្រងបានត្រឹមត្រូវ គឺជារឿងសំខាន់
បំផុតមួយសម្រាប់ស្ថាប័នមួយ។

²⁵ Fhsu.pressbooks.pub :23/01/2024

²⁶ <https://mh.aom.org> : 23/01/2024

²⁷ <https://t.me/socialandlaw> :23/01/2024

អស់រយៈពេលជាយូរមក អ្នកទ្រឹស្តីបាននឹងកំពុងស្រាវជ្រាវនូវទម្រង់នៃការគ្រប់គ្រងដែលសមស្របបំផុតសម្រាប់ការកំណត់ការងារផ្សេងៗគ្នា។ នេះគឺជាកន្លែងដែលទ្រឹស្តីគ្រប់គ្រងចូលមកលេង។ ទោះបីជាទ្រឹស្តីទាំងនេះមួយចំនួនត្រូវបានបង្កើតឡើងជាច្រើនសតវត្សមុនក៏ដោយ ក៏ពួកគេនៅតែផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌស្ថិរភាពសម្រាប់ការដំណើរការអាជីវកម្ម²⁸។

២.៣ ផែនការ និងការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្ម

២.៣.១ និយមន័យ

ផែនការ គឺជាគម្រោងការងារណាមួយ ដែលលើកឡើងប្រកបដោយការត្រិះរិះពិចារណា មានបទដ្ឋានត្រឹមត្រូវ មានលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ ហើយអាចអនុវត្តបាន²⁹។

ផែនការ គឺជាដំណើរការនៃការកំណត់គោលដៅអង្គភាព និងសម្រេចចិត្តនូវវិធីដែលល្អបំផុត ដើម្បីសម្រេចគោលដៅទាំងនោះ³⁰។

ផែនការ គឺជាការរៀបចំ កាលវិភាគ សកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅ និងគោលបំណង។ ការរៀបចំផែនការ យើងត្រូវគិតពីសកម្មភាពនៅពេលអនាគត នូវអ្វីដែលយើងចង់បាន និងអ្វីដែលយើងអាចធ្វើបាន ជាជំហានៗដោយត្រូវស្វែងរកធាតុផ្សំដែលយើងអាចសម្រេចវាបាន³¹។

ផែនការ គឺជាផែនទីផ្លូវ ជាត្រីវិស័យជាការកំណត់គោលពេលបច្ចុប្បន្នហើយចម្លងទៅថ្ងៃអនាគត³²។

ផែនការ គឺជាដំណើរការនៃការបង្កើត ឬកំណត់គោលដៅរបស់អង្គភាព និងបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រសមស្របបែបណាមួយ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅ និងបំណងទាំងនោះ³³។

ទ្រព្យសកម្ម គឺជាការកត់ត្រាក្នុងផ្នែកគណនេយ្យសំដៅទៅលើទ្រព្យសកម្មនានាជាកម្មសិទ្ធិរបស់ក្រុមប្រឹក្សាដែលមានតម្លៃមួយពិតប្រាកដរួមទាំងប្រាក់កាសផង³⁴។

ទ្រព្យសកម្ម គឺជាទ្រព្យដែលត្រូវបានប្រើដោយអាជីវកម្មនៅក្នុងប្រតិបត្តិការប្រចាំថ្ងៃ ឬប្រចាំថ្ងៃរបស់ខ្លួន។ ទ្រព្យសកម្មអាចមានលក្ខណៈជាក់ស្តែងដូចជាអគារឬគ្រឿងបរិក្ខារឬបរិក្ខារដូចជាប៉ាតង់ឬសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។ ទ្រព្យសកម្ម ត្រូវបានរាយជាទ្រព្យនៅលើតារាងតុល្យការរបស់អាជីវកម្ម³⁵។

ទ្រព្យសកម្ម គឺជាធនធានដែលគ្រប់គ្រងដោយអង្គភាពកើតឡើងដោយសារព្រឹត្តិការណ៍អតីតកាល និងពីផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច ដែលរំពឹងទុកថានឹងហូរចូលមកក្នុងសហគ្រាស³⁶។

ទ្រព្យសកម្ម គឺជាទ្រព្យដែលធ្វើសកម្មភាពអាជីវកម្មដូចជា សាច់ប្រាក់ អគារ រថយន្ត សង្ហារឹម...។ល³⁷។

ទ្រព្យសកម្ម មានន័យថាប្រាក់ និងអ្វីៗផ្សេងទៀតដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គល ហើយដែលអាចទូទាត់បំណុលប្រើប្រាស់ ទទួលអត្ថប្រយោជន៍ និងបង្កើនប្រាក់ចំណូលបាន³⁸។

ទ្រព្យសកម្ម គឺជាទ្រព្យសកម្ម ដែលនីតិបុគ្គលមាន³⁹។

²⁸ <https://corporatefinanceinstitute.com> :23/01/2024

²⁹ <https://www.khsearch.com> : 28/06/2024

³⁰ <http://thehrdaily.comdream.website> :28/06/2024

³¹ <http://m.facebook.com/photos> : 29/06/2024

³² <http://WWW.khsearch.com.qna> : 29/06/2024

³³ HR and Training Solution

³⁴ នាយកដ្ឋានសុចរិតភាព និងអភិបាលកិច្ច :25/01/2024

³⁵ <http://mathnmoney.blogspot.com> :25/01/2024

³⁶ Sharing Knowledge :26/01/2024

³⁷ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: Basic Financial Accounting បោះពុម្ពលើកទី១២(២០១៩) :21/01/2024

³⁸ <https://buykhmerbook.com> :21/01/2024

³⁹ <https://www.skpcambodia.com> :21/01/2024

២.៣.២ ប្រវត្តិ

ក. ទ្រព្យសកម្ម

ប្រាកដណាស់! ចូរយើងស្វែងយល់ពីប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏គួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍នៃទ្រព្យសកម្ម។ ទ្រព្យសកម្មបុរាណ៖ នៅប្រទេសក្រិចបុរាណ មានទម្រង់ដំបូងនៃអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្មដូចការពី ២៥០០ ឆ្នាំមុន។ ទោះបីជាពួកគេទំនងជាអ្នកបម្រើក៏ដោយ អ្នកខ្លះបានគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្មរបស់ “ចៅហ្វាយនាយ” ជាច្រើនដែលធ្វើឱ្យពួកគេក្លាយជាអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្មដែលមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈពិតប្រាកដ សូម្បីតែតាមស្តង់ដានពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ ទាហានរ៉ូម៉ាំងដែលចូលនិវត្តន៍គឺជាអ្នកទទួលប្រាក់សោធននិវត្តន៍ដែលបានកត់ត្រាជាលើកដំបូងក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ។

ថ្នាក់ទ្រព្យសកម្មប្រពៃណី៖ ភាគហ៊ុន មូលបត្របំណុល អចលនទ្រព្យ រូបិយប័ណ្ណបរទេស និងទំនិញគឺជាតួអង្គលេចធ្លោក្នុងឧស្សាហកម្មវិនិយោគយូរមកហើយ។ ថ្នាក់ទ្រព្យសកម្មដែលបានបង្កើតឡើងទាំងនេះមានតម្លៃយ៉ាងសំខាន់ដោយសារតែដំណើរការនៃការផ្លាស់ប្តូរ កម្មសិទ្ធិ និងការបង់ពន្ធដែលមានការគ្រប់គ្រងខ្ពស់របស់ពួកគេ។ ខណៈពេលដែលពួកវាត្រូវបានចាត់ទុកថាមានសុវត្ថិភាពល្អ គ្មានប្រភេទទ្រព្យសកម្មណាមួយដែលមិនមានហានិភ័យទាំងស្រុងនោះទេ។ តម្លៃរបស់ពួកគេមានការប្រែប្រួលជាបន្តបន្ទាប់ ដោយផ្តល់ទាំងឱកាសសម្រាប់ការកោតសរសើរ និងហានិភ័យសក្តានុពល។ លើសពីនេះ មានប្រភេទទ្រព្យសកម្មផ្សេងទៀតដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាថ្នាក់ទ្រព្យសកម្ម “កម្រនិងអសកម្ម” រួមទាំងសិល្បៈ ស្រាល្អ វិញ្ញាណ វត្ថុបុរាណ កាក់កម្រ និងត្រា។ ទ្រព្យសកម្មទាំងនេះអាចជាការវិនិយោគដែលមានតម្លៃខ្ពស់ និងចំណង់ចំណូលចិត្តដែលជម្រុញដោយចំណង់ចំណូលចិត្តមួយ។

ការវិវត្តន៍ទំនើប៖ និយមន័យនៃទ្រព្យសកម្មបានវិវត្តន៍បន្ថែមទៀតនៅក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ។ Cryptocurrencies និងទ្រព្យសកម្មឌីជីថលដែលរក្សាទុកនៅលើ blockchain ទទួលបានប្រជាប្រិយភាព។ សព្វថ្ងៃនេះ មានប្រភេទទ្រព្យសកម្មរាប់មិនអស់ រាប់ចាប់ពីធនធានបុរាណដូចជាមាស រហូតដល់ការរំខានទំនើបដូចជារូបិយប័ណ្ណ។ វិនិយោគឥឡូវនេះកែសម្រួលផលប៉ុន្តែរបស់ពួកគេទៅផ្នែកជាក់លាក់នៃការចាប់ផ្តើមអារម្មណ៍ ដោយធ្វើពិធីកម្មលើសពីទ្រព្យសកម្មប្រពៃណី។ នៅពេលដែលបច្ចេកវិទ្យា និងរសជាតិផ្លាស់ប្តូរ ដូច្នេះ ទ្រព្យសកម្មដែលមនុស្សចង់ធ្វើអន្តរកម្មជាមួយ។ សរុបមកទ្រព្យសកម្មមានប្រវត្តិសម្បូរបែប និងចម្រុះតាំងពីសម័យបុរាណរហូតដល់សម័យឌីជីថល។ ពួកគេបន្តវិវត្តន៍ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីការផ្លាស់ពិភពលោករបស់យើង⁴⁰។

ខ. ផែនការ

ប្រវត្តិផែនការអាមេរិកតាំងពីឆ្នាំ១៩០០ នៅសហរដ្ឋអាមេរិក “ការធ្វើផែនការ” បានចាប់ផ្តើមលេចចេញជាវិជ្ជាជីវៈស្តង់ដារ និងការអនុវត្តនៅដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩០០។ បង្ហាញពីការវិវត្តនៃផែនការនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិកនិងរបៀបដែលការអនុវត្តបានជះឥទ្ធិពល និងឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងសង្គមអាមេរិក⁴¹។

២.៣.៣ ទ្រឹស្តី

ក. ទ្រព្យសកម្ម

ទ្រឹស្តីនៃទ្រព្យសកម្ម ដោយសហគមន៍គណនេយ្យអាមេរិកគឺ ទ្រព្យសកម្មគឺជាធនធានសេដ្ឋកិច្ចដែលត្រូវបានឧទ្ទិសដល់គោលបំណងអាជីវកម្មនៅក្នុងអង្គភាពគណនេយ្យជាក់លាក់មួយ ពួកវាជាសរុបនៃសន្តានុពល

⁴⁰ History of the assets management industry-DGLegacy :18/02/2024

⁴¹ <https://www.planning.org> :28/06/2024

សេវាកម្មដែលមានសម្រាប់ ឬមានប្រយោជន៍ចំពោះប្រតិបត្តិការដែលរំពឹងទុក។ ខណៈពេលដែលទ្រឹស្តីទ្រព្យសកម្មទូទៅមានច្រើនជាង និងមន័យនេះបង្កប់ន័យ វាបំពេញនិយមន័យ ហើយដូចនេះវាជាព្យញ្ជនៈជាមួយផ្នែកនៃទ្រឹស្តីគណនេយ្យនេះ។

ផ្នែកនៃទ្រឹស្តីគណនេយ្យដែលទាក់ទងនឹងការវាយតម្លៃគឺទាក់ទងទៅនឹងទ្រឹស្តី ប៉ុន្តែមិនមែនជាផ្នែកមួយរបស់វាដូចទ្រឹស្តីសេដ្ឋកិច្ចនៃការវាយតម្លៃនោះទេ។ នេះនឹងរួមបញ្ចូលនិយមន័យជាក់ស្តែងបន្ថែមទៀតនៃទ្រព្យសកម្ម និងការបដិសេធជាក់ស្តែងនៃគំនិតទ្រឹស្តីដោយគណៈកម្មាធិការនៅពេលដែលពួកគេនិយាយ។ តម្លៃនៃទ្រព្យសកម្មគឺស្មើនឹងថ្នាក់នៃសក្តានុពលសេវាកម្មរបស់វា។ តាមគំនិតនេះជាផលបូកនៃតម្លៃទីផ្សារនាពេលអនាគតនៃសេវាកម្មស្ទើរទាំងអស់ដែលត្រូវយកមក បញ្ចុះតម្លៃដោយកត្តាប្រូបាប៊ីលីតេ និងចំណាប់អារម្មណ៍ចំពោះតម្លៃបច្ចុប្បន្នរបស់វា។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ គំនិតនៃតម្លៃនេះគឺជាអរូបីដែលផ្តល់ផលប៉ុន្តែមូលដ្ឋានជាក់ស្តែងមានកម្រិតសម្រាប់បរិមាណ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ការវាស់វែងទ្រព្យសកម្មជាធម្មតាត្រូវបានធ្វើឡើងដោយវិធីសាស្ត្រផ្សេងទៀតដែលអាចធ្វើទៅបាន។

និយមន័យរបស់ International Accounting Standard Board នៃទ្រព្យសកម្មគឺ៖ “ទ្រព្យសកម្មគឺជាធនធានដែលគ្រប់គ្រងដោយសហគ្រាសដែលជាលទ្ធផលនៃព្រឹត្តិការណ៍អតីតកាល ហើយផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចនាពេលអនាគតត្រូវបានរំពឹងថានឹងហូរទៅសហគ្រាស”⁴²។

ខ. ផែនការ

ទ្រឹស្តីផែនការ គឺជាទិន្នន័យប្រវត្តិសិក្សាដែលបានពិនិត្យដោយមិត្តភក្តិប្រចាំត្រីមាស ដែលគ្របដណ្តប់លើវិស័យផែនការទីក្រុង និងការអភិវឌ្ឍន៍។ និពន្ធដោយនាយកគឺលោក Michael Gunder (University of Auckland)។ ទិន្នន័យប្រវត្តិនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ២០០២ ហើយត្រូវបានបោះពុម្ពដោយ SAGE Publications⁴³។

គ. ផែនការ

ទ្រឹស្តីផែនការ AESOP TG ផ្តល់កន្លែងសម្រាប់ការសន្ទនាសិក្សាលើទ្រឹស្តីពហុចនៈអំពីការធ្វើផែនការលំហ។ យើងពេញចិត្តក្នុងការស្តាប់ទ្រឹស្តីធ្វើផែនការជាគម្រោងដែលមិនទាន់បញ្ចប់។ យើងចង់ស្វែងយល់ពីយុទ្ធសាស្ត្រនិងសក្តានុពលនៃការកសាងទ្រឹស្តី។ យើងលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់សង្គម សេដ្ឋកិច្ច នយោបាយ ច្បាប់ ទស្សនវិជ្ជា ឬទ្រឹស្តីផ្សេងទៀតនៅក្នុងទ្រឹស្តីផែនការ។ យើងចង់ស្វែងយល់ពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការវាយតម្លៃគុណភាពនៃទ្រឹស្តីផែនការ។

- គោលបំណងសំខាន់របស់ TG គឺ៖

Dr. Benjamin Davy

- លាតត្រដាងអត្ថន័យផ្សេងគ្នានៃ 'ការធ្វើផែនការ' ជាវត្ថុ និងប្រធានបទនៃទ្រឹស្តីផែនការ។

Dr. Franziska Sielker

- រួមចំណែកដល់ការយល់ដឹងកាន់តែប្រសើរឡើងអំពីទំនាក់ទំនងរវាងការអនុវត្តផែនការ ទ្រឹស្តីធ្វើផែនការ និងការសិក្សាផែនការ។

Dr. Meike Levin-Keitel

- ស្វែងយល់ពីយុទ្ធសាស្ត្រ និងសក្តានុពលនៃទ្រឹស្តី - ការកសាងនៅក្នុងទ្រឹស្តីផែនការ⁴⁴។

⁴² <https://www.academia.edu> :18/02/2024

⁴³ [En.m.wikipedia.org](https://en.m.wikipedia.org): 28/06/2024

⁴⁴ <https://aesop-planning.eu>

ជំពូកទី៣
លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

ជំពូកទី៣

ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់

ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅរបស់ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក

៣.១.១ ប្រវត្តិរបស់ធនាគារ អ អេច ប៊ី

RHB Bank Berhad គឺជាធនាគារម៉ាឡេស៊ីដែលមានមូលដ្ឋាននៅទីក្រុងកូឡាឡាំពួរ ហើយត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៧។ វាគឺជាក្រុមសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុដែលរួមបញ្ចូលគ្នាយ៉ាងពេញលេញធំបំផុតទីបួននៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី។ ក្រុមហ៊ុនបុត្រសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងទាំងស្រុងរបស់ RHB Capital គឺ RHB Bank Berhad គឺជាលទ្ធផលនៃការប្របាច់បញ្ចូលគ្នាជាមួយ Kwong Yik Bank Berhad, Sime Bank Berhad និង Bank Utama (Malaysia) Berhad ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៧, ១៩៩៩ និង ២០០៣។ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗរបស់វាតាមរយៈការរួមបញ្ចូលគ្នាមានដូចខាងក្រោម។ Kwong Yik Bank Berhad ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ១៩១៣ ក្នុងទីក្រុង Kuala Lumpur ដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាធនាគារក្នុងស្រុកដំបូងគេរបស់ម៉ាឡេស៊ី។ ក្នុងចំណោមសហស្ថាបនិករបស់ធនាគារមាន ចាន់ វ៉ែង ចេង យក់ចយ និងឡុក យូ។ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៧ ធនាគារ Kwong Yik Bank Berhad បានរួមបញ្ចូលគ្នាជាមួយធនាគារ DCB Bank Berhad ដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាការរួមបញ្ចូលគ្នាផ្នែកធនាគារដ៏ធំបំផុតរបស់ប្រទេសនៅពេលនោះ។ សាជីវកម្មធនាគារ United Malayan Banking Corporation Berhad ("UMBC") ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ១៩៥៩ ហើយក្រោយមកបានក្លាយជាធនាគារពាណិជ្ជដំបូងគេដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ីឯករាជ្យ នៅពេលដែលវាត្រូវបានប្រកាសបើកជាផ្លូវការនៅឆ្នាំ១៩៦០។ នៅឆ្នាំ៩៩៦ UMBC បានក្លាយជាផ្នែកមួយនៃ Sime Darby Berhad ហើយត្រូវបានប្តូរឈ្មោះទៅជា Sime Bank Berhad ។ នៅឆ្នាំ១៩៩៩ វាបានរួមបញ្ចូលគ្នាជាមួយធនាគារ RHB ហើយបានក្លាយជាផ្នែកនៃ RHB Banking Group។ ធនាគារ Utama ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦។ នៅឆ្នាំ១៩៩៨ ធនាគារ Utama បានរួមបញ្ចូលគ្នានូវប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនជាមួយនឹង Kewangan Utama Berhad។ នៅឆ្នាំ២០០៣ ធនាគារ RHB បានរួមបញ្ចូលគ្នាជាមួយធនាគារ Utama ។

ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក (ហៅកាត់ថា “ធនាគារ”) ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅថ្ងៃទី០៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ និងបានចុះបញ្ជីជាមួយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដោយមានវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីលេខ ០០០០១៨១២ និង ត្រូវបានធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា (ហៅកាត់ថា “ធនាគារកណ្តាល”) ផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណប្រកបអាជីវកម្មធនាគារ នៅថ្ងៃ ទី០៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៨។

នៅថ្ងៃទី៣១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ ធនាគារបានប្តូរនាមករណ៍របស់ខ្លួនទៅជា ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក ដើម្បីធ្វើសកាលកម្មឈ្មោះជាមួយក្រុមហ៊ុនបុត្រសម្ព័ន្ធស្របតាម RHB Banking Group។ ធនាគារគឺជាក្រុមហ៊ុនបុត្រសម្ព័ន្ធ ដែលត្រូវបានកាន់កាប់ទាំងស្រុងដោយធនាគារ RHB Bank Berhad ជាក្រុម ហ៊ុនសាធារណៈទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត បានចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ទៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ហើយក្រុមហ៊ុនមេធំ ជាងគេគឺក្រុមហ៊ុន RHB Banking Group ដោយអនុលោមទៅតាមរចនាសម្ព័ន្ធសហជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនរួម ចូល ជាធរមានចាប់ពីថ្ងៃទី១៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦។

ធនាគារ គឺជាធនាគារពាណិជ្ជ និងធ្វើប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មក្រោមច្បាប់ស្តីពីសហគ្រាសពាណិជ្ជនៃ កម្ពុជា និងក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

ការិយាល័យចុះបញ្ជីរបស់ធនាគារមានទីតាំងបច្ចុប្បន្នស្ថិតនៅអគារ ជាន់ទី១ ជាន់M ជាន់ទី២ និងជាន់ ទី៩ ផ្លូវលេខ១១០ កែងផ្លូវលេខ៩៣ ភូមិ៣ សង្កាត់ ស្រះចក ខណ្ឌ ដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល បានអនុម័តឱ្យចេញផ្សាយរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ នៅថ្ងៃទី១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០។ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលមានសិទ្ធិកែប្រែ និងចេញផ្សាយរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនេះឡើងវិញ។

៣.១.២ ចក្ខុវិស័យ បេសកកម្ម របស់ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក

ក. ចក្ខុវិស័យ

ខណៈនៅតែមានភាពមិនប្រាកដប្រជានៅឡើយ លក្ខខណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចកំពុងមានភាពប្រសើរឡើង។ វិស័យសេវា ជាពិសេស ឧស្សាហកម្មធ្វើដំណើរ និងទេសចរណ៍បានធូរស្រាលច្រើន នៅពេលដែលប្រទេសចិន បានបើកព្រំដែនឡើងវិញ។ កត្តានេះរួមជាមួយយុទ្ធសាស្ត្រ “រស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩” របស់កម្ពុជា ដែលបានដាក់ ឱ្យអនុវត្តកាលពីឆ្នាំមុន បាននាំមកនូវភាពធូរស្រាលច្រើន ជាពិសេសដល់ឧស្សាហកម្មធ្វើដំណើរ និងទេសចរណ៍។ ទេសចរណ៍អន្តរជាតិសរុបមានភាពប្រសើរឡើងជាបណ្តើរៗ ហើយយើងរំពឹងថាភាពប្រក្រតីនឹងត្រឡប់មកវិញនៅ ឆ្នាំនេះ។ លើសពីនេះទៀត មានការកើនឡើងតិចតួចនៃការវិនិយោគ ដែលអាចបណ្តាលមកពីកិច្ចព្រមព្រៀង ពាណិជ្ជកម្មសេរី របស់កម្ពុជា ក៏ដូចជាគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់រដ្ឋាភិបាល ក្នុងការបង្កើនសមត្ថភាពផលិតផលក្នុងស្រុក។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយដម្លោះនៅអ៊ុយក្រែនការរឹតបន្តឹងគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក និងការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងបន្តដាក់សម្ពាធកាន់តែខ្លាំងលើកំណើនសេដ្ឋកិច្ចសកល។

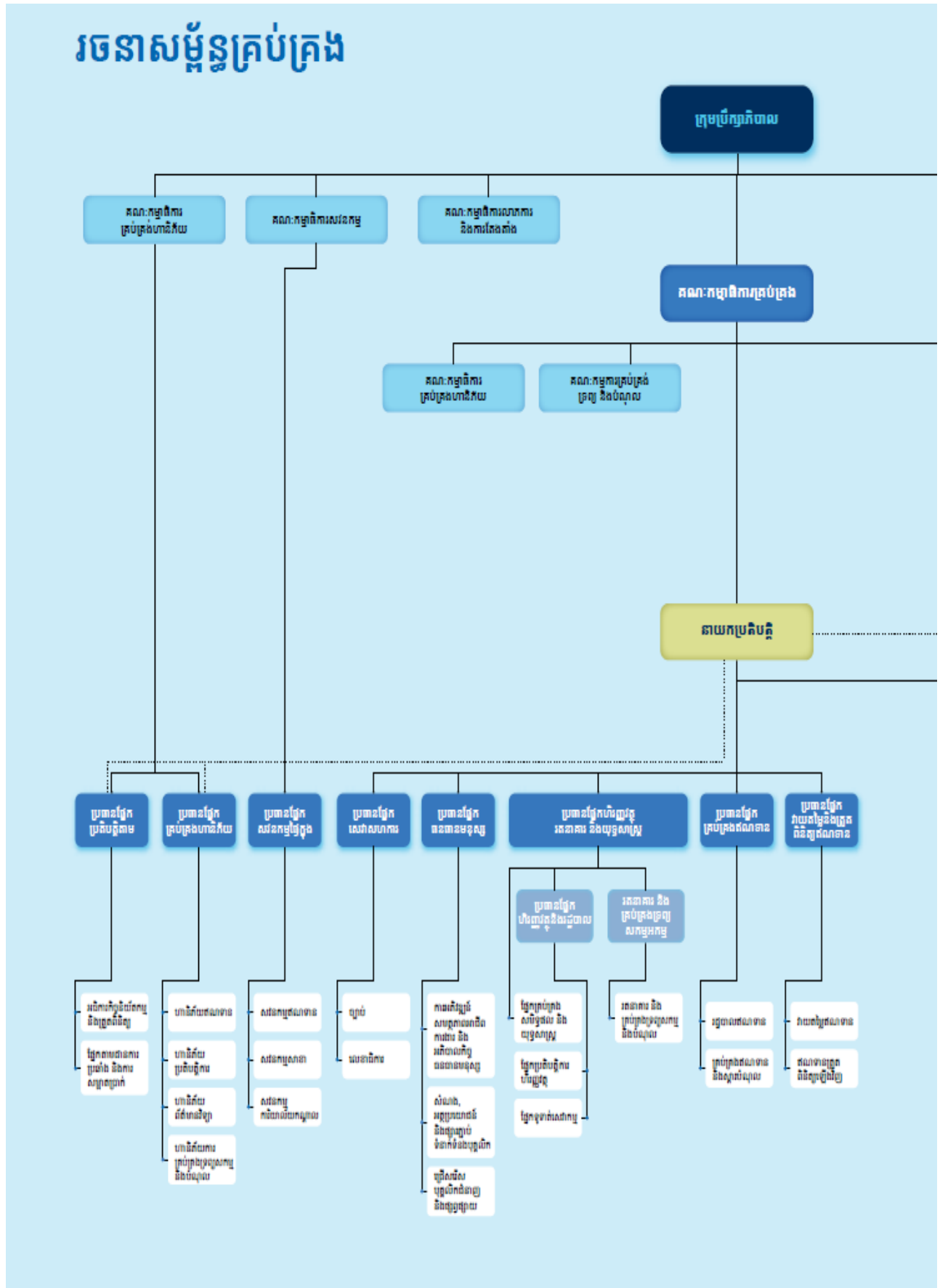
ខណៈទេសភាពនៅតែមិនប្រាកដប្រជានៅឡើយ ខ្ញុំមានទំនុកចិត្តថា យុទ្ធសាស្ត្ររបស់ធនាគារ អ អេច ប៊ី នឹងដឹកនាំយើងឆ្លងកាត់បញ្ហាប្រឈម និងឱកាសផ្សេងៗជាច្រើនឆ្នាំខាងមុខ។ ធនាគារ អ អេច ប៊ី ប្តេជ្ញាចិត្តផ្តល់ អទិភាពលើតម្រូវការរបស់អតិថិជន ដែលភាគច្រើននៅតែស្ថិតក្នុងដំណើរនៃការងើបឡើងវិញក្រោយការរាល ដាលជំងឺកូវីដ-១៩ នៅឡើយ។

ខ. បេសកកម្ម

ចំណែកឯបេសកកម្មរបស់ធនាគារវិញ គឺដើម្បីជួយដល់ប្រទេសកម្ពុជា ជុះជនកម្ពុជា និងប្រជាជនកម្ពុជា នៅក្នុងការកសាងអនាគតកាន់តែទូលំទូលាយ និងត្រចះត្រចង់ តាមរយៈនៃការផ្តល់សេវាធនាគារប្រកបដោយ ជំនាញវិជ្ជាជីវៈខ្ពស់ និងបច្ចេកវិជ្ជាទំនើប។

៣.១.៣ រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក

ធនាគារមានរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងជាផ្លូវការ ប្រកបដោយគណនេយ្យភាព និងទំនួលខុសត្រូវយ៉ាងជាក់ លាក់នូវកម្រិតសិទ្ធិអំណាច និងបណ្តាញនៃការងារការណ៍។ រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់ធនាគារផ្តល់នូវក្របខណ្ឌ ជាមូលដ្ឋានក្នុងការធានាថាអាជីវកម្ម និងប្រតិបត្តិការដំណើរការដោយរលូន ក៏ដូចជាចង្អុលបង្ហាញពីវិសាលភាព នៃការត្រួតពិនិត្យ ក្នុងការធានាឱ្យបាននូវប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងលើប្រតិបត្តិការ និងគណនេយ្យអាជីវកម្ម ប្រចាំថ្ងៃ។

៣.២ នីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារ អេ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក

៣.២.១ នីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងលើទ្រព្យសកម្ម

ដំណើរការនៃការគ្រប់គ្រងលើទ្រព្យសកម្មនៅក្នុងធនាគារបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ វាយតម្លៃនិងវាស់វែង ត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងរាយការណ៍ ឬវិភាគទៅលើការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្ម ដូច្នេះទំហំនៃទ្រព្យសកម្មត្រូវ បានគ្រប់គ្រងយ៉ាងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដើម្បីធានាអំណះអំណាងដែលសមហេតុផលគឺជាការអះអាងក្នុងកម្រិត ខ្ពស់ ចំពោះទ្រព្យសកម្មវាស់វែងតាមតម្លៃសមស្រប ចំណេញឬខាតនឹងត្រូវបានកត់ត្រានៅក្នុងចំណេញ-ខាត។ ចំពោះការវិភាគក្នុងឧបករណ៍មូលធនដែលត្រូវបានកាន់កាប់សម្រាប់ការជួញដូរ ការកត់ត្រា គឺអាស្រ័យ ទៅលើជម្រើសរបស់ធនាគារពេលទទួលស្គាល់លើកដំបូង ថាធនាគារបានទទួលស្គាល់ការវិនិយោគមូល ធនតាមតម្លៃសមស្របក្នុងចំណូលលម្អិតដែលឬទេ។

- ត្រូវបានអនុម័ត និងផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដោយគណៈកម្មការមូលបត្រម៉ាឡេស៊ី (SC: Securities and Exchange Commission) ក្រោមច្បាប់ទីផ្សារ និងសេវាកម្មឆ្នាំ២០០៧ ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាពគ្រប់គ្រងមូលនិធិ និង ការដោះស្រាយលើមូលបត្រដែលដាក់កម្រិតលើផលិតផលដែលជឿទុកចិត្តលើអង្គភាព។ វាគឺជាក្រុមហ៊ុន បុត្រសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងទាំងស្រុងរបស់ធនាគារ RHB ដែលជាធនាគារដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណ និងចុះបញ្ជីនៅ Bursa Malaysia ។
- ផ្តល់នូវការវិនិយោគលើការជឿទុកចិត្តលើឯកតា គម្រោងការចូលនិវត្តន៍ឯកជន អាណត្តិឯកជនដែល បណ្តាក់ទុននៅក្នុងទីផ្សារក្នុងស្រុក អាស៊ី និងពិភពលោក ដែលប្រភេទទ្រព្យសកម្មមានក្នុងចំណោម ភាគហ៊ុនផ្សេងទៀត សញ្ញាបណ្ណ/ប្រាក់ចំណូលថេរទ្រព្យសកម្មចម្រុះ ទីផ្សារប្រាក់ ឬសាច់ប្រាក់ និង មូលនិធិ។ ការផ្តល់ជូនផលិតផល និងសេវាកម្មវិនិយោគខាងលើគ្របដណ្តប់ទាំងការវិនិយោគដែល អនុលោមតាម Shariah និងការវិនិយោគធម្មតាសម្រាប់បុគ្គលលក់រាយ សាជីវកម្ម ស្ថាប័ន ទីភ្នាក់ងារ រដ្ឋាភិបាល និងផ្ទះមូលនិធិសោធននិវត្តន៍។

ក.ទ្រព្យសកម្ម

មុនពេលរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ធនាគារ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានចាត់វិធានការដែលមាន មូលដ្ឋានសមរម្យដើម្បីបញ្ជាក់ថាបណ្តាទ្រព្យសកម្មទាំងឡាយ ដែលមិនទំនងជាមិនអាចបង្វិលមកវិញនៅក្នុង ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មធម្មតា តាមតម្លៃក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ធនាគារ ត្រូវបានកត់ត្រាបន្ថយឱ្យស្មើនឹងតម្លៃដែល រំពឹងថានឹងអាចលក់បាននៅលើទីផ្សារជាក់ស្តែង។ គិតត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃរបាយការណ៍នេះ និងផ្អែកលើកម្រិត នៃការយល់ដឹងក្រុមប្រឹក្សាភិបាលមិនបានដឹងពីកាលៈទេសៈណាមួយ ដែលបណ្តាលអោយតម្លៃនៃទ្រព្យសកម្ម នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ធនាគារ មិនត្រឹមត្រូវជាសារវន្តនោះទេ។

បំណុលយថាភាព និងបំណុលផ្សេងៗ គិតត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃរបាយការណ៍នេះ មិនមាន៖

- បន្ទុកណាមួយលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារដែលបានកើតឡើងដោយសារការដាក់វាបញ្ចាំ សម្រាប់ ការធានាបំណុលរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ឡើយ ចាប់តាំងពីដំណាច់ឆ្នាំមក
- បំណុលយថាភាពណាមួយរបស់ធនាគារដែលបានកើតឡើងចាប់ពីបំណាច់ឆ្នាំមកក្រៅពីបំណុល ផ្សេងៗ នៅក្នុងដំណើរការអាជីវកម្មធម្មតារបស់ធនាគារនោះទេ។

តាមយោបល់របស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ពុំមានបំណុលយថាភាព ឬបំណុលផ្សេងៗ របស់ធនាគារបាន ក្លាយជាការបង្ខំ ឱ្យសងឬអាចនឹងត្រូវទាមទារឱ្យសងក្នុងរយៈពេល១២ខែ បន្ទាប់ពីដំណាច់ឆ្នាំដែលនឹង ឬ អាចនឹងមានផលប៉ះពាល់ជាសារវន្តដល់លទ្ធភាពរបស់ធនាគារ ក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួននៅថ្ងៃដល់ ពេលកំណត់សងនោះទេ។

ខ.ទ្រព្យសកម្មអរូបី

ទ្រព្យសកម្មអរូបីដែលរួមមានអាជ្ញាប័ណ្ណកម្មវិធីកុំព្យូទ័រដែលបានទិញ និងចំណាយពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ត្រូវ បានរាយការណ៍តាមថ្លៃដើម ដករំលស់បង្ក និងការខាតដែលបណ្តាលមកពីការថយចុះតម្លៃ។ អាជ្ញាប័ណ្ណកម្មវិធី កុំព្យូទ័រដែលបានទិញ ត្រូវបានធ្វើមូលធនកម្មតាមមូលដ្ឋានថ្លៃដើមដែលបានកើតឡើង ក្នុងការទិញកម្មវិធីជាក់ លាក់នោះមកប្រើប្រាស់។ ថ្លៃដើមត្រូវបានធ្វើរំលស់តាមវិធីសាស្ត្ររំលស់លើអាយុកាលប្រើប្រាស់ប៉ាន់ស្មាន របស់វាក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំ។ ចំណាយនានាពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មវិធីកុំព្យូទ័រ ត្រូវបានកត់ត្រាជាចំណាយនៅពេលដែល ប្រតិបត្តិការនោះបានកើតឡើង។

គ.ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ

ធនាគារបែងចែកទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន ទៅតាមចំណាត់ថ្នាក់នៃការវាស់វែងដូចខាងក្រោម៖

- ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុដែលបានវាស់វែងតាមថ្លៃដើមដករំលស់ រួមមាន សាច់ប្រាក់ក្នុងដៃ ប្រាក់ បញ្ញើ និងការដាក់ប្រាក់នៅក្នុងធនាគារកណ្តាល និងធនាគារផ្សេងៗ ឥណទាន និងបុរេប្រទាន វាស់វែងតាមថ្លៃដើមរំលស់ ទ្រព្យសកម្មផ្សេងៗ
- ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុដែលបានវាស់វែងនាពេលបន្ទាប់តាមតម្លៃសមស្រប ក្នុងចំណូលលម្អិត ផ្សេងៗ (“OCI: Other Comprehensive Income”) ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់នេះ គឺអាស្រ័យទៅ តាមគំរូអាជីវកម្មរបស់ធនាគារ នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងលក្ខខណ្ឌក្នុង កិច្ចសន្យានៃលំហូរសាច់ប្រាក់របស់ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ ចំពោះទ្រព្យសកម្មវាស់វែងតាមតម្លៃ សមស្រប ចំណេញឬខាតនឹងត្រូវបានកត់ត្រានៅក្នុងចំណេញ-ខាត ឬក្នុង OCI ។ ចំពោះការវិនិយោគក្នុងឧបករណ៍មូលធនដែលត្រូវបានកាន់កាប់សម្រាប់ការជួញដូរ ការកត់ត្រាគឺអាស្រ័យទៅ លើជម្រើសរបស់ធនាគារនាពេលទទួលស្គាល់ជាលើកដំបូង ថាតើធនាគារបានទទួលស្គាល់ ការវិនិយោគមូលធនតាមតម្លៃសមស្របក្នុងចំណូលលម្អិត (“ FVOCI: Fair Value Through Other Comprehensive Income”) ឬទេ។
- ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុវាស់វែងតាមតម្លៃសមស្របក្នុង OCI រួមមាន៖
  - មូលបត្រកម្មសិទ្ធិ ដែលមិនត្រូវបានកាន់កាប់សម្រាប់ការជួញដូរ ហើយដែលធនាគារបាន ជ្រើសរើសនាពេលទទួលស្គាល់លើកដំបូង តាមតម្លៃសមស្របក្នុងចំណូលលម្អិតផ្សេងៗ ជាជាងក្នុងចំណេញ-ខាត។
  - ធនាគារបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនតាមថ្លៃដើមដករំលស់ តែក្នុងករណី ដែលស្របតាមលក្ខណវិនិច្ឆ័យដូចខាងក្រោមប៉ុណ្ណោះ៖
    - ទ្រព្យសកម្មដែលត្រូវបានកាន់កាប់ក្នុងគំរូអាជីវកម្ម ដែលមានគោលបំណងដើម្បីប្រមូល លំហូរសាច់ប្រាក់ក្នុងកិច្ចសន្យា
    - លក្ខខណ្ឌក្នុងកិច្ចសន្យាដែលនាំឱ្យកាលបរិច្ឆេទដាក់លាក់នានា ចំពោះលំហូរសាច់ប្រាក់ សម្រាប់តែទូទាត់ប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ទៅលើចំនួនប្រាក់ដើមដែលនៅមិនទាន់ទូទាត់។
    - ថយចុះតម្លៃ។

ឃ. ទ្រព្យសម្បត្តិ និងបរិក្ខារ

- ទ្រព្យសម្បត្តិ និងបរិក្ខារបានរាយការណ៍តាមថ្លៃដើម ដករំលស់បង្គរ ថ្លៃដើមរួមមានចំណាយផ្ទាល់ផ្សេងៗ ដែលបានចំណាយក្នុងការទិញទ្រព្យនោះ។ ចំណាយបន្តបន្ទាប់ផ្សេងៗត្រូវបានកត់ត្រាបញ្ចូលទៅក្នុងតម្លៃយោងក្នុងទ្រព្យនោះ ឬត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាទ្រព្យដាច់ដោយឡែកតាមការសមស្រប តែនៅពេលដែលមានភាពប្រាកដថាផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចនាពេលអនាគតនៃទ្រព្យនោះ និងហូរចូលមកក្នុងធនាគារហើយថ្លៃដើមនៃទ្រព្យនោះអាចត្រូវបានវាស់វែងគួរឱ្យជឿជាក់បានតែប៉ុណ្ណោះ។ រាល់ចំណាយលើការជួសជុលនិងការថែទាំផ្សេងៗទៀតទាំងអស់ ត្រូវបានកត់ត្រាជាបន្ទុកនៅក្នុងរបាយការណ៍លទ្ធផលក្នុងការិយបរិច្ឆេទហិរញ្ញវត្ថុដែលប្រតិបត្តិការនោះកើតឡើង។
- សំណង់កំពុងសាងសង់មិនត្រូវបានដករំលស់ទេ។ ការដករំលស់លើទ្រព្យសម្បត្តិនិងបរិក្ខារត្រូវបានគណនាដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្ររំលស់ថេរ ដើម្បីបែងចែកថ្លៃដើមទៅនឹងតម្លៃសំណង់របស់វាអាស្រ័យទៅតាមទៅអាយុកាលប្រើប្រាស់ប៉ាន់ស្មាននៃទ្រព្យនោះ ដូចខាងក្រោម៖
- ការដករំលស់លើសំណង់កំពុងសាងសង់ ចាប់ផ្តើមឡើងនៅពេលដែលទ្រព្យសកម្មមានភាពរួចរាល់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ អាយុកាលប្រើប្រាស់របស់ទ្រព្យសកម្មត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ និងកែតម្រូវតាមការសមស្រប នាដំណាច់កាលបរិច្ឆេទរាយការណ៍។
- ប្រសិនបើតម្លៃយោងនៃទ្រព្យសកម្មណាមួយ លើសពីតម្លៃដែលអាចស្រង់មកវិញបាន វាត្រូវបានកត់ត្រាបន្ថយតាមឱ្យនៅត្រឹមតម្លៃប៉ាន់ស្មានដែលអាចស្រង់មកវិញបាន។
- ចំណេញ និងខាតពីការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ និងបរិក្ខារ ត្រូវបានកំណត់ដោយធ្វើការប្រៀបធៀបសាច់ប្រាក់បានមកពីការលក់ និងតម្លៃយោងហើយត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងចំណេញ-ខាត។

ង. ការថយចុះតម្លៃនៃទ្រព្យសកម្មមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ

- ទ្រព្យសកម្មរូបិយទាំងឡាយណាដែលមានអាយុកាលប្រើប្រាស់មិនកំណត់ មិនត្រូវបានដករំលស់ទេ និងត្រូវបានត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំរកការថយចុះតម្លៃរបស់វាឬញឹកញាប់ជាងនេះ នៅពេលដែលមានព្រឹត្តិការណ៍ ឬការផ្លាស់ប្តូរកាលៈទេសៈណាមួយចង្អុលបង្ហាញវាអាចមានការថយចុះតម្លៃ។ ទ្រព្យសកម្មមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗដែលត្រូវដករំលស់ ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ និងត្រូវបានត្រួតពិនិត្យរកការថយចុះតម្លៃ នៅពេលដែលមានព្រឹត្តិការណ៍ ឬការផ្លាស់ប្តូរកាលៈទេសៈណាមួយចង្អុលបង្ហាញថា តម្លៃយោងរបស់វានិង មិនអាចស្រង់មកវិញបាន។ ការខាតបង់បណ្តាលមកពីការថយចុះតម្លៃ ត្រូវបានទទួលស្គាល់តាមចំនួនលម្អៀងរវាងតម្លៃយោងនៃទ្រព្យសកម្មនោះ ធៀបជាមួយតម្លៃដែលអាចស្រង់មកវិញបាន។ តម្លៃដែលអាចស្រង់មកវិញបានគឺជាតម្លៃមួយណាដែលខ្ពស់ជាងគេរវាងតម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យនោះ ដកចំណាយក្នុងការលក់ចេញ និងតម្លៃនៅប្រើប្រាស់។ ក្នុងការប៉ាន់ស្មានរកការថយចុះតម្លៃ ទ្រព្យសកម្មត្រូវបានដាក់ជាក្រុមតូចៗបំផុតដែលគេអាចកំណត់លំហូរសាច់ប្រាក់របស់វាដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ដែលវាមានឯករាជ្យទាំងស្រុងពីលំហូរសាច់ប្រាក់ចូលរបស់ទ្រព្យសកម្ម ឬក្រុមទ្រព្យសកម្មដទៃ (ក្រុមបង្កើត

សាច់ប្រាក់)។ ទ្រព្យសកម្មមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុដែលមានការថយចុះតម្លៃ ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យរកមើលលទ្ធភាពក្នុងការកាត់ត្រាការថយចុះតម្លៃត្រឡប់ទៅវិញ នៅរៀងរាល់ដំណាច់ការិយបរិច្ឆេទ រាយការណ៍នីមួយៗ។

- ការខាតដែលបណ្តាលមកពីការថយចុះ ត្រូវបានកាត់ត្រាក្នុងបន្ទុកចំណេញ-ខាតក្នុងការិយបរិច្ឆេទដែលប្រតិបត្តិការណ៍នោះបានកើតឡើង។ ការកាត់ត្រាត្រឡប់មកវិញនៃការខាតដែលបណ្តាលមកពីការថយចុះតម្លៃ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្នុងចំណេញ-ខាតទៅតាមចំនួនតម្លៃយោងនៃទ្រព្យសកម្មនោះ ដែលមិនលើសតម្លៃយោងដែលបានកំណត់ កាត់កងជាមួយនឹងរំលស់ ប្រសិនបើមិនបានទទួលស្គាល់ការខាតដែលបណ្តាលមកពីការថយចុះតម្លៃ។

ច. ឧបករណ៍បំណុល

- ការវាស់វែងឧបករណ៍បំណុល គឺអាស្រ័យទៅលើគំរូអាជីវកម្មរបស់ ធនាគារក្នុងគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្ម និងលក្ខណនៃលំហូរសាច់ប្រាក់របស់ទ្រព្យសកម្មនោះ។ ធនាគារធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឧបករណ៍បំណុលរបស់ខ្លួន ទៅក្នុងប្រភេទនៃការវាស់វែង ដូចខាងក្រោម៖
- ថ្លៃដើមដករំលស់៖ ទ្រព្យសកម្មដែលត្រូវបានកាន់កាប់សម្រាប់ការប្រមូលលំហូរសាច់ប្រាក់ ក្នុងកិច្ចសន្យា ដែលលំហូរសាច់ប្រាក់នោះ គឺសម្រាប់តែទូទាត់ប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ (“SPPI: Solely Payments of Principle and Interest”) ត្រូវបានវាស់វែងតាមថ្លៃដើមរំលស់តម្លៃយោងនៃទ្រព្យសកម្មទាំងនេះ ត្រូវបានកែតម្រូវទៅតាមសំវិធានធនការខាតឥណទានរំពឹងទុកដែលបានទទួលស្គាល់។ ចំណូលការប្រាក់ពីទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុទាំងនេះត្រូវបានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងចំណូលការប្រាក់ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រអត្រាការប្រាក់មានប្រសិទ្ធភាព។
- ចំពោះឥណទានផ្តល់ឱ្យបុគ្គលិកដែលមានអត្រាការប្រាក់ទាបជាងអត្រាទីផ្សារ ត្រូវបានទទួលស្គាល់លើកដំបូងតាមតម្លៃបច្ចុប្បន្ន នៃការទូទាត់សាច់ប្រាក់នាពេលអនាគត និងធ្វើអប្បបរមាតាមអត្រាការប្រាក់លើទីផ្សារ នៃឥណទានប្រហាក់ប្រហែលគ្នា។ ចំនួនលម្អៀងរវាងសាច់ប្រាក់បានបង់និងតម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃសាច់ប្រាក់ក្នុងពេលអនាគតបានទទួល ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាលាភការរបស់បុគ្គលិក។
- ចំនួនទឹកប្រាក់ទាំងនោះត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាបុរេប្រទានអត្ថប្រយោជន៍បុគ្គល និងត្រូវបានដករំលស់ក្នុងចំណាយអត្ថប្រយោជន៍បុគ្គល ក្នុងចំណេញ-ខាត អាស្រ័យទៅតាមចីវរវេលានៃឥណទាននោះ។

ឆ. ឧបករណ៍មូលធន

- ធនាគារវាស់វែងឧបករណ៍មូលធនទាំងអស់នៅពេលបន្ទាប់មក តាមតម្លៃសមស្រប។ ប្រសិនបើគណៈគ្រប់គ្រងធនាគារជ្រើសរើសបង្ហាញចំណេញឬខាតនៃតម្លៃសមស្របចំពោះការវិនិយោគមូលធន ក្នុង OCI ។ នោះមិនមានការចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញនាពេលបន្ទាប់មក ចំពោះចំណេញឬខាតតម្លៃសមស្របនៅក្នុងចំណេញឬខាតទេ ដោយមានការអនុញ្ញាតឱ្យឈប់ទទួលស្គាល់ការវិនិយោគទុននោះ។ ភាគលាភបានពីការវិនិយោគប្រភេទនេះ ត្រូវបានបន្តទទួលស្គាល់ក្នុងចំណេញ-ខាត ជាចំណូលផ្សេងៗនៅពេលដែលធនាគារមានសិទ្ធិទទួលការទូទាត់នោះ។ ការខាតដែលបណ្តាល

មកពីការថយចុះតម្លៃ (និងការកាត់ត្រាការខាតដែលបណ្តាលមកពីការថយចុះតម្លៃត្រឡប់ទៅវិញ)
ចំពោះការវិនិយោគមូលធនវាស់វែងតាម FVOCI មិនត្រូវបានរាយការណ៍ដាច់ដោយឡែកពីការ
ប្រែប្រួលតម្លៃសមស្របទេ។

៣.៣ ផែនការ និងនីតិវិធីនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់

ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក

៣.៣.១ ផែនការនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុង

ផែនការនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងមានបច្ចេកទេសមួយចំនួនដែលសវនករអាចប្រើប្រាស់បាន។ ទាំងនេះខ្លះ
មានគោលបំណងទប់ស្កាត់សកម្មភាពមិនត្រឹមត្រូវ ឬខុសច្បាប់មិនឱ្យកើតមាន។ ជាឧទាហរណ៍ សវនករអាចផ្តល់
អនុសាសន៍ឱ្យបង្កើនសុវត្ថិភាពនៃកម្មវិធីគណនេយ្យដោយកំណត់ពាក្យសម្ងាត់ដែលពិបាកបំបែក ឬកំណត់មុខងារ
ដែលប្រភេទជាក់លាក់របស់អ្នកប្រើប្រាស់អាចអនុវត្តបាន។

តើសវនករអនុវត្តសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងការត្រួតពិនិត្យដោយរបៀបណា ?

បច្ចេកទេសផ្សេងទៀតមានគោលបំណងរកមើលថាតើសកម្មភាពមិនត្រឹមត្រូវឬខុសច្បាប់បានកើតឡើង។
ជាឧទាហរណ៍ សវនករអាចត្រួតពិនិត្យឯកសារដើម្បីមើលថាតើ ព័ត៌មានត្រូវបានកាត់ត្រាត្រឹមត្រូវ ឬធ្វើការ
ត្រួតពិនិត្យឃ្លាំងរបស់ក្រុមហ៊ុនដើម្បីមើលថាតើកម្រិតភាគហ៊ុនពិតប្រាកដស្មើនឹងអ្វីដែលបានកាត់ត្រាបច្ចេកទេស
បន្ថែមទៀតមានគោលបំណងកែតម្រូវសកម្មភាពដែលមិនត្រឹមត្រូវ ឬខុសច្បាប់ ឧទាហរណ៍ សវនករអាចស្នើសុំ
ឱ្យកែប្រែបញ្ជីបើកប្រាក់បៀវត្ស ប្រសិនបើពួកគេជឿថាវាខុស។

១. វិធីសាស្ត្រសវនកម្មវិស័យសាធារណៈ

នៅក្នុងវិស័យសាធារណៈ គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់សវនកម្ម និងការត្រួតពិនិត្យត្រូវបានចេញនៅ
កម្រិតអន្តរជាតិដោយក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដារសវនកម្ម និងធានាអន្តរជាតិ (IAASB: International Auditing and
Assurance Standards Board)។ នៅក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយឆ្នាំ២០១៤ របស់ខ្លួន A Framework សម្រាប់គុណ
ភាពសវនកម្ម IAASB ពិពណ៌នាអំពីធាតុផ្សំសំខាន់ៗចំនួនប្រាំនៃសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យ ហើយ
ណែនាំថាគុណភាពសវនកម្មបានមកពី៖

ធាតុចូល៖ សវនករគួរតែប្រកាន់យកតម្លៃ សីលធម៌ និងអាកប្បកិរិយាសមរម្យ។ ហើយពួកគេគួរតែមាន
ចំណេះដឹង ជំនាញ បទពិសោធន៍ និងពេលវេលាដើម្បីអនុវត្តការងារសវនកម្ម។

ដំណើរការ៖ សវនករគួរតែអនុវត្តតាមដំណើរការសវនកម្មយ៉ាងម៉ត់ចត់ និងនីតិវិធីត្រួតពិនិត្យគុណភាព
ដែលអនុវត្តជាមួយច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារ។

លទ្ធផល៖ សវនករគួរតែផលិតឯកសារជាទម្រង់របាយការណ៍ និងព័ត៌មាន ដែលមានប្រយោជន៍ និង
ទាន់ពេលវេលា។

កត្តាបរិបទ៖ សវនករគួរតែពិចារណាអំពីតួនាទីនៃលក្ខខណ្ឌដូចជាការអនុវត្តអាជីវកម្ម ប្រព័ន្ធព័ត៌មាន អភិបាល
កិច្ចសាជីវកម្ម កត្តាវប្បធម៌ និងបរិយាកាសច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនៅពេលអនុវត្តសកម្មភាពរបស់ពួកគេ។

អន្តរកម្ម៖ សវនករគួរតែដោះស្រាយជាមួយគ្នាផ្សេងៗគ្នា រួមទាំងអ្នកគ្រប់គ្រង និងយ៉តករ អ្នកប្រើប្រាស់
និងអ្នកដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីអភិបាលកិច្ច តាមរយៈបណ្តាញទំនាក់ទំនងផ្លូវការ និងក្រៅផ្លូវការ។

២. លទ្ធផលសវនកម្មផ្ទៃក្នុង

ដោយផ្អែកលើកត្តាទាំងនេះ សវនករអាចរកឃើញថាខ្លួនពួកគេស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អប្រសើរ ឬអាក្រក់ជាងនេះ ដើម្បីអនុវត្តការងាររបស់ពួកគេ និងផ្តល់ការធានាថាអង្គភាព និងអង្គការបានប្រើប្រាស់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។

បច្ចេកទេសនៃសវនកម្មផ្ទៃក្នុង៖ ការណែនាំសម្រាប់សវនករផ្ទៃក្នុងថ្មី។

សវនកម្មផ្ទៃក្នុងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងអង្គការដោយផ្តល់នូវការវាយតម្លៃឯករាជ្យ និងគោលបំណងនៃប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ការគ្រប់គ្រង និងដំណើរការអភិបាលកិច្ច។ សម្រាប់សវនករផ្ទៃក្នុងថ្មី ការឈានដើរចូលក្នុងតួនាទីនេះអាចជារឿងគួរឱ្យរំភើប និងជាបញ្ហាប្រឈម។ ដើម្បីពូកែក្នុងអាជីពរបស់ពួកគេ វាចាំបាច់សម្រាប់សវនករផ្ទៃក្នុងថ្មីប្លែងក្នុងការយល់ និងអនុវត្តបច្ចេកទេសជាច្រើនដែលបង្កើនគុណភាព និងឥទ្ធិពលនៃការងាររបស់ពួកគេ។ នៅក្នុងការបង្ហាត់បង្រៀននេះ យើងនឹងស្វែងយល់ពីបច្ចេកទេសសំខាន់ៗនៃសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងពិភាក្សាអំពីរបៀបដែលពួកគេអាចត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពដោយអ្នកដែលទើបតែចាប់ផ្តើមការងារ។

៣. ការធ្វើផែនការសវនកម្ម

សវនកម្មជោគជ័យពឹងផ្អែកលើការធ្វើផែនការយ៉ាងម៉ត់ចត់។ សវនករផ្ទៃក្នុងថ្មីប្លែងគួរតែបង្កើតផែនការសវនកម្មដ៏ទូលំទូលាយដែលបង្ហាញពីវិសាលភាព គោលបំណង និងវិធីសាស្ត្រនៃការចូលរួមសវនកម្មនីមួយៗ។ នេះពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើការស្រាវជ្រាវផ្ទៃខាងក្រោយ ការសម្ភាសបុគ្គលិកសំខាន់ៗ និងការកំណត់សកម្មភាព និងដំណើរការត្រួតពិនិត្យសំខាន់ៗដែលត្រូវពិនិត្យ។ ផែនការសវនកម្មដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធល្អផ្តល់នូវផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់អ្នកសវនករ និងធានាថាគ្រប់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ត្រូវបានពិនិត្យយ៉ាងម៉ត់ចត់។

៤. ដំណើរការឯកសារ និងគំនូសតាងលំហូរ

ដំណើរការឯកសារ និងគំនូសតាងលំហូរគឺជាបច្ចេកទេសសំខាន់ដែលជួយអ្នកសវនករទទួលបានការយល់ដឹងច្បាស់លាស់អំពីដំណើរការរបស់អង្គការ។ សវនករថ្មីប្លែងគួរតែចងក្រងឯកសារអំពីដំណើរការ និងសកម្មភាពសំខាន់ៗ រួមទាំងធាតុចូល លទ្ធផល ការគ្រប់គ្រង និងចំណុចសម្រេចចិត្ត។ គំនូសតាងលំហូរដំណើរការទាំងនេះជួយសម្រួលដល់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណភាពទន់ខ្សោយនៃការគ្រប់គ្រង ភាពគ្មានប្រសិទ្ធភាព និងផ្នែកសក្តានុពលសម្រាប់ការកែលម្អ។ ឯកសារដំណើរការត្រឹមត្រូវក៏បម្រើជាឯកសារយោងដ៏មានតម្លៃសម្រាប់សវនកម្មនាពេលអនាគតផងដែរ។

៥. ការធ្វើតេស្ត និងការប្រមូលភស្តុតាង

សមត្ថភាពក្នុងការប្រមូលភស្តុតាងដែលអាចទុកចិត្តបាន និងគ្រប់គ្រាន់គឺមានសារៈសំខាន់សម្រាប់អ្នកសវនករផ្ទៃក្នុង។ សវនករថ្មីប្លែងគួរតែប្រើបច្ចេកទេសធ្វើតេស្តផ្សេងៗ ដូចជាការយកគំរូ ការសាកសួរ ការសង្កេត និងការអនុវត្តឡើងវិញ ដើម្បីវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និងកំណត់អត្តសញ្ញាណកង្វះការគ្រប់គ្រងណាមួយ។ ការប្រមូលភស្តុតាងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទាមទារឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះព័ត៌មានលម្អិតរត់បំណង និងការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវស្តង់ដារសវនកម្មប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ។ វាចាំបាច់ណាស់ក្នុងការរក្សាដានសវនកម្មច្បាស់លាស់ ដើម្បីគាំទ្រការរកឃើញ និងអនុសាសន៍។

៦. ការវិភាគទិន្នន័យ

ជាមួយនឹងការកើនឡើងនៃទិន្នន័យ សវនករខាងក្នុងអាចប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងប្រសិទ្ធភាពសវនកម្ម។ សវនករថ្មីថ្មោងគួរតែអភិវឌ្ឍជំនាញវិភាគទិន្នន័យជាមូលដ្ឋាន ដើម្បីទាញយកការយល់ដឹងដ៏មានអត្ថន័យពីទិន្នន័យដ៏ធំៗ បច្ចេកទេសវិភាគទិន្នន័យអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណនិន្នាការ ភាពមិនប្រក្រតី និងសូចនាករការក្លែងបន្លំដែលមានសក្តានុពល។ សវនករអាចប្រើឧបករណ៍ផ្នែកទុនឯកទេសដើម្បីអនុវត្តការវិភាគទិន្នន័យ រួមទាំងការវិភាគស្ថិតិ ការវិភាគទិន្នាការ និងគំរូទស្សន៍ទាយ ដើម្បីគាំទ្រដល់នីតិវិធីសវនកម្មរបស់ពួកគេ។

៧. ការទំនាក់ទំនង និងការរាយការណ៍

សមត្ថភាពក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពគឺជាជំនាញសំខាន់មួយសម្រាប់សវនករផ្ទៃក្នុង។ សវនករថ្មីថ្មោងគួរទំនាក់ទំនងឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងសង្ខេបអំពីការរកឃើញ អនុសាសន៍ និងការសន្និដ្ឋានរបស់ពួកគេទៅកាន់អ្នកគ្រប់គ្រង និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ។ នេះពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបចំរបាយការណ៍សវនកម្មដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធល្អ និងទូលំទូលាយ ដែលបង្ហាញព័ត៌មានក្នុងលក្ខណៈសមហេតុផល និងអាចយល់បាន។ លើសពីនេះ សវនករគួរតែរក្សាទំនាក់ទំនងបើកចំហរពេញមួយដំណើរការសវនកម្ម ដើម្បីដោះស្រាយរាល់ចម្ងល់ ឬកង្វល់នានាភ្លាមៗ។

នៅពេលដែលសវនករផ្ទៃក្នុងថ្មីថ្មោងចាប់ផ្តើមដំណើរប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈរបស់ពួកគេ ការធ្វើជាម្ចាស់នៃបច្ចេកទេសជាច្រើនគឺចាំបាច់ដើម្បីបំពេញភារកិច្ចរបស់ពួកគេប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ តាមរយៈការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសដូចជា ការវាយតម្លៃហានិភ័យ ការធ្វើផែនការសវនកម្ម ឯកសារដំណើរការ ការប្រមូលភស្តុតាង ការវិភាគទិន្នន័យ និងជំនាញទំនាក់ទំនង សវនករអាចផ្តល់នូវការយល់ដឹងដ៏មានតម្លៃដើម្បីបង្កើនអភិបាលកិច្ចរបស់អង្គការ ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងដំណើរការត្រួតពិនិត្យ។ ការរៀនសូត្រឥតឈប់ឈរ ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ និងការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវស្តង់ដារសីលធម៌មានសារៈសំខាន់សម្រាប់អ្នកសវនករផ្ទៃក្នុងដើម្បីបំពេញតួនាទីរបស់ពួកគេ និងរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ភាពជោគជ័យរបស់អង្គការរបស់ពួកគេ។

៣.៣.២ នីតិវិធីនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្ម

ក. ការធ្វើសវនកម្ម

ការធ្វើសវនកម្ម រួមមានការអនុវត្តនីតិវិធីដើម្បីទទួលបាននូវភស្តុតាងសវនកម្ម អំពីចំនួនទឹកប្រាក់ និងការលាតត្រដាងនៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ការជ្រើសរើសនីតិវិធីទាំងនេះគឺអាស្រ័យលើការវិនិច្ឆ័យរបស់សវនករ រាប់ទាំងការវាយតម្លៃលើហានិភ័យនៃភាពខុសឆ្គងជាសារវន្តនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលបណ្តាលមកពីការក្លែងបន្លំ ឬកំហុសឆ្គង។ ក្នុងការវាយតម្លៃហានិភ័យទាំងនោះ សវនករបានពិចារណាទៅលើប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងរបស់អង្គភាពដែលទាក់ទងទៅនឹងការរៀបចំ និងការបង្ហាញត្រឹមត្រូវនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីរៀបចំនូវនីតិវិធីសវនកម្មដែលមានលក្ខណៈសមហេតុផលទៅតាមកាលៈទេសៈផ្សេងៗ ប៉ុន្តែពុំមានគោលបំណងបញ្ចេញមតិទៅលើប្រសិទ្ធភាព នៃប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងរបស់អង្គភាពនោះទេ។ សវនកម្មក៏រួមបញ្ចូលទាំងការវាយតម្លៃនូវភាពសមស្រប នៃគោលការណ៍គណនេយ្យដែលបានប្រើប្រាស់ និងភាពសមហេតុផលនៃការប៉ាន់ស្មានគណនេយ្យ ដែលធ្វើឡើងដោយគណៈគ្រប់គ្រងក៏ដូចជា ការវាយតម្លៃលើការបង្ហាញជាទូទៅនៃ

របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទាំងនេះ ដោយផ្អែកទៅលើការធ្វើសវនកម្មដោយអនុលោមទៅតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិស្តីពីសវនកម្មនៃកម្ពុជា។ ស្តង់ដារទាំងនោះតម្រូវឱ្យប្រតិបត្តិតាម ក្រមសីលធម៌ធ្វើផែនការសវនកម្ម និងធ្វើសវនកម្មដើម្បីទទួលបាននូវការធានាអះអាងដែលសមហេតុផលថារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុពុំមានលក្ខណៈខុសឆ្គងជាសារវន្ត។

២. សវនកម្មផ្ទៃក្នុង

សវនកម្មផ្ទៃក្នុង ធ្វើការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញយ៉ាងទៀងទាត់លើភាពគ្រប់គ្រាន់ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និងការត្រួតពិនិត្យហានិភ័យ និងដំណើរការនៃអភិបាលកិច្ចដែលបានអនុវត្តដោយគណៈគ្រប់គ្រង។ សវនកម្មផ្ទៃក្នុងបានអនុវត្តដោយផ្អែកលើហានិភ័យក្នុងការកំណត់ផ្នែក និងចំនួនដែលត្រូវធ្វើសវនកម្ម។ ផែនការសវនកម្មប្រចាំឆ្នាំត្រូវបានត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ និងអនុម័តដោយគណៈកម្មការសវនកម្មរបស់ធនាគារ។ លទ្ធផលទទួលបានពីការធ្វើសវនកម្មតាមដាន និងការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញនូវស្ថានភាពសកម្មភាពដែលបានអនុវត្តទៅតាម អនុសាសន៍របស់សវនករផ្ទៃក្នុងត្រូវបានបញ្ជូនទៅក្រុមសវនករផ្ទៃក្នុង (Group Internal Audit) ដើម្បីយល់ព្រម និងរាយការណ៍ ទៅគណៈកម្មការសវនកម្ម។

គណៈកម្មការជួបប្រជុំយ៉ាងទៀងទាត់ដើម្បីពិភាក្សាលើគំហើញនានា និងអនុសាសន៍សម្រាប់ការកែលម្អលើចំណុចដែលបានលើកឡើងដោយសវនករផ្ទៃក្នុង និងសវនករឯករាជ្យក៏ដូចជាអាជ្ញាធរនានា អំពីស្ថានភាពនៃប្រព័ន្ធផ្ទៃក្នុងរបស់ធនាគារ។ កំណត់ត្រា អង្គប្រជុំរបស់គណៈកម្មការសវនកម្មត្រូវបានលើកឡើងដល់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលឱ្យបានជ្រាប។ សកម្មភាពលម្អិតរបស់គណៈកម្មការសវនកម្មត្រូវបានរៀបរាប់នៅ ក្នុងរបាយការណ៍ របស់គណៈកម្មការសវនកម្ម។

- ពិនិត្យឡើងវិញលើសកម្មភាពសវនកម្មដែលបានធ្វើឡើងដោយសវនករផ្ទៃក្នុង ក្នុងការិយបរិច្ឆេទដែលគ្របដណ្តប់លើកិច្ចការសវនកម្មដែលបានគ្រោងទុក និងសវនកម្មមិនបានគ្រោងទុក។
- វាយតម្លៃទៅលើការបំពេញការងាររបស់នាយកសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងធ្វើការអនុម័តលើការផ្តល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្តដល់នាយកសវនកម្មផ្ទៃក្នុងដោយយោងទៅតាមម៉ាទ្រីសដែលបានអនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល។
- ពិនិត្យឡើងវិញ និងអនុម័តតារាងពិន្ទុរបស់នាយកសវនកម្មផ្ទៃក្នុងដោយពិចារណាទៅលើសូចនាករលទ្ធផលការងារសំខាន់ៗ និងពាក់ព័ន្ធដែលបានបង្កើតឡើងសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទ។
- ពិនិត្យឡើងវិញ និងពិភាក្សាលើកំណត់ត្រាអង្គប្រជុំគណៈកម្មាធិការសវនកម្ម ថ្នាក់គ្រប់គ្រង របាយការណ៍សវនកម្មផ្ទៃក្នុង អនុសាសន៍របស់សវនករផ្ទៃក្នុង និងការឆ្លើយតបរបស់គណៈគ្រប់គ្រង ក៏ដូចជាសកម្មភាពនានាដែលបានអនុវត្តន៍ដោយគណៈគ្រប់គ្រង ដើម្បីធ្វើការកែលម្អប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងដំណើរការរបស់ខ្លួនលើផ្នែកដែលបានលើកឡើង។
- ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញលើបច្ចុប្បន្នភាព នៃគំហើញពីរបាយការណ៍បទប្បញ្ញត្តិដែលមិនទាន់ដោះស្រាយរួច ដើម្បីធានាថាវាពុំបញ្ហាដែលបានលើកឡើងទាំងអស់ ត្រូវបានគណៈគ្រប់គ្រងដោះស្រាយបានគ្រប់គ្រាន់ និងទាន់ពេលវេលា។
- ពិនិត្យឡើងវិញ និងធ្វើការកត់សម្គាល់លើការតាមដានចំពោះការកើតម្រូវនៃគំហើញសវនកម្មផ្ទៃក្នុងដើម្បីធានាថាវាពុំគំហើញទាំងអស់ត្រូវបានដោះស្រាយដោយមានប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេលវេលា។

គ. មុខងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុង

ធនាគារបានបង្កើតឡើងនូវនាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុងដែលប្រតិបត្តិតាម Internal Audit Charter ហើយ រាយការណ៍ជូនគណៈកម្មការសវនកម្ម។ តួនាទីចម្បងរបស់សវនកម្មផ្ទៃក្នុង គឺជួបគណៈកម្មការសវនកម្មក្នុងការ បំពេញតួនាទី និងភារកិច្ច តាមរយៈការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញដោយឯករាជ្យ និងរាយការណ៍ពីភាពគ្រប់គ្រាន់ និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងដំណើរការអភិបាលកិច្ច។ គណៈកម្មការអនុម័ត លើផែនការប្រចាំឆ្នាំរបស់សវនកម្មផ្ទៃក្នុង នៅរៀងរាល់ដើមការិយបរិច្ឆេទនីមួយៗ។ សវនកម្មផ្ទៃក្នុងបានផ្អែកលើ ការថ្លឹងថ្លែងហានិភ័យ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានក្នុងការរៀបចំ ផែនការ និងការធ្វើសវនកម្មដែលស្របគ្នាទៅនឹង រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ធនាគារក្នុងការរៀបចំ ការអនុវត្ត និងការតាមដានប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង។ នៅចុងបញ្ចប់នៃ ការធ្វើសវនកម្ម សវនករផ្ទៃក្នុងបានតាមដានយ៉ាងស្វិតស្វាញនូវវឌ្ឍនៈ នៃការអនុវត្តអនុសាសន៍ ដើម្បីធានាថា រាល់ហានិភ័យធំៗ និងការត្រួតពិនិត្យដែលត្រូវផ្ដោតយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ត្រូវបានអនុវត្តដោយគណៈគ្រប់គ្រង។ រាល់របាយការណ៍សវនកម្មផ្ទៃក្នុង ស្តីពីលទ្ធផលការងារដែលបានធ្វើសវនកម្មរួមជាមួយអនុសាសន៍ និងវឌ្ឍនៈភាព នៃការអនុវត្ត ត្រូវបានរាយការណ៍ជូនគណៈគ្រប់គ្រង និងគណៈកម្មការសវនកម្ម។ សវនកម្មផ្ទៃក្នុងបានសហ ការជាមួយសវនករខាងក្រៅ ដើម្បីដោះស្រាយរាល់បញ្ហាលើការត្រួតពិនិត្យ ដែលបានលើកឡើងដោយសវន ករខាងក្រៅ ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រាកដថា រាល់បញ្ហាដែលបានរាយការណ៍ត្រូវបានអនុវត្តដោយគណៈគ្រប់គ្រង។

- ត្រួតពិនិត្យទៅលើមុខងាររបស់នាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងធានាឱ្យបានលើការគោរពតាមច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិនានាដែលពាក់ព័ន្ធរួមបញ្ចូលទាំងការរាយការណ៍ប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ មានតម្លាភាព និង ទាន់ពេលវេលានៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ធនាគារ។
- ធានាថានាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុងមានភាពខុសប្លែក និងមានឋានៈមួយសមស្របនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធ អង្គភាពទាំងមូល ដើម្បីឱ្យសវនករផ្ទៃក្នុងអាចសម្រេចគោលបំណងសវនកម្ម របស់ខ្លួនប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព។
- ពិនិត្យឡើងវិញលើប្រសិទ្ធភាពនៃការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងដំណើរការគ្រប់គ្រងហានិភ័យរួមបញ្ចូលទាំង វិសាលភាពនៃកម្មវិធីសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងភាពសមស្របនៃវិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃហានិភ័យ ដើម្បីកំណត់ ភាពញឹកញាប់ និងវិសាលភាពនៃសវនកម្ម។
- ពិនិត្យឡើងវិញលើភាពគ្រប់គ្រាន់នៃវិសាលភាព មុខងារ សមត្ថភាព និងធនធានរបស់សវនកម្មផ្ទៃក្នុង ថាតើមុខងារនេះមានសិទ្ធិអំណាចដែលចាំបាច់សម្រាប់បំពេញការងាររបស់ខ្លួនឬទេ។
- ពិនិត្យឡើងវិញ និងអនុម័តផែនការសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងពិនិត្យមើលលទ្ធផលនៃកម្មវិធីសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ឬការស៊ើបអង្កេតដែលបានធ្វើឡើង ថាតើសមត្ថភាពសមស្របត្រូវបានអនុវត្តដោយអ្នកគ្រប់គ្រងទៅតាម អនុសាសន៍របស់សវនកម្មផ្ទៃក្នុងដែរឬទេ។
- ពិនិត្យឡើងវិញលើភាពគ្រប់គ្រាន់នៃវិសាលភាព មុខងារ សមត្ថភាព និងធនធាននៃមុខងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុង លក្ខន្តិកៈសវនកម្ម ថាតើមុខងារនេះមានសិទ្ធិអំណាចដែលចាំបាច់បំពេញការងាររបស់ខ្លួនដែរឬទេ។

- ធានាថាទំនាក់ទំនងលើការរាយការណ៍របស់បុគ្គលិកសវនកម្មផ្ទៃក្នុងមិនប៉ះពាល់ដល់ឯករាជ្យភាពក្នុងការវិនិច្ឆ័យរបស់សវនកម្មផ្ទៃក្នុង។ ជាពិសេសរបាយការណ៍សវនកម្មផ្ទៃក្នុងមិនត្រូវដាក់ទៅជម្រះពីនាយកប្រតិបត្តិ ឬអភិបាលប្រតិបត្តិណាមួយឡើយ។
- ធានាថាព័ត៌មានគំហើញ និងអនុសាសន៍ដែលលើកឡើងត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញ និងដោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេលវេលា។
- អនុវត្តការត្រួតពិនិត្យតាមកាលកំណត់ ដែលឯករាជ្យពីការត្រួតពិនិត្យជាអចិន្ត្រៃយ៍ ហើយរាយការណ៍ពីគំហើញរបស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រធានគណៈកម្មាធិការសវនកម្ម។
- ធានាថានាយកដ្ឋានសវនកម្មមានបុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ និងទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលដែលចាំបាច់អនុវត្តការងារសវនកម្ម។ គួរតែមានកម្មវិធីអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាល ជាបន្តបន្ទាប់ដើម្បីឱ្យសវនករផ្ទៃក្នុងតាមឱ្យទាន់នូវទំនោរអាជីវកម្ម និងការអភិវឌ្ឍថ្មីៗទាំងក្នុងកម្រិតវិទ្យាស្ថាន និងឧស្សាហកម្មក៏ដូចជាការលើកកម្ពស់ជំនាញបច្ចេកទេសដែលត្រូវការដើម្បីគាំទ្រមុខងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- វាយតម្លៃលទ្ធផលបំពេញការងាររបស់នាយកសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងពិនិត្យលើការវាយតម្លៃរបស់បុគ្គលិកជាន់ខ្ពស់នៃសវនកម្មផ្ទៃក្នុង។ នាយកសវនកម្មផ្ទៃក្នុងត្រូវបានរាយការណ៍ដោយផ្ទាល់ទៅកាន់ប្រធានគណៈកម្មាធិការសវនកម្ម។
- អនុម័តរាល់ការតែងតាំង កំណត់រង្វាន់លើកទឹកចិត្ត វាយតម្លៃលទ្ធផលការងារ ការផ្ទេរ ឬបញ្ឈប់នាយកនិងសមាជិកជាន់ខ្ពស់នៃសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងពិនិត្យឡើងវិញរាល់ការលាយបំបែកនាយកសវនកម្មផ្ទៃក្នុងនិងបុគ្គលិកសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ហើយផ្តល់ឱកាសឱ្យបុគ្គលិកលាយបំបែកបានផ្តល់ហេតុផលនៃការលាយបំបែកប្រសិនបើចាំបាច់។
- ធានាថារាល់ការផ្លាស់ប្តូរពាក់ព័ន្ធនឹងមុខតំណែងនៃនាយកសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ត្រូវជូនដំណឹងទៅកាន់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

**៣.៣.៣ របាយការណ៍នៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់
ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក**

១. របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងប្រចាំឆ្នាំ

រចនាសម្ព័ន្ធនៃប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង

សេចក្តីសង្ខេបពីសកម្មភាពរបស់គណៈកម្មាធិការក្រុមប្រឹក្សាភិបាល សវនកម្មក្នុងឆ្នាំ ២០២២ កិច្ចការងារដែលបានអនុវត្តដោយគណៈកម្មាធិការក្រុមប្រឹក្សាភិបាលសវនកម្ម ក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនក្នុងការិយបរិច្ឆេទត្រូវបានសង្ខេបដូចខាងក្រោម៖

២. របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

ក) ពិនិត្យឡើងវិញ លើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលបានធ្វើសវនកម្មប្រចាំឆ្នាំរបស់ធនាគារដើម្បីធានាថា របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងកំណត់បង្ហាញផ្សេងៗ បានអនុលោមទៅតាមស្តង់ដារគណនេយ្យ។ ដំណើរការនៃការពិនិត្យឡើងវិញ មានដូចខាងក្រោម៖

- ពិនិត្យឡើងវិញលើការផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយគណនេយ្យ និងការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នៃស្តង់ដារគណនេយ្យថ្មី ឬស្តង់ដារដែលបានធ្វើ បច្ចុប្បន្នភាព និងផលប៉ះពាល់របស់វាចំពោះរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។
- ពិនិត្យឡើងវិញលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងសុំការពន្យល់ពីគណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ក៏ដូចជាពីនាយកហិរញ្ញវត្ថុ រតនាគារ និងយុទ្ធសាស្ត្រ លើការផ្លាស់ប្តូរសំខាន់ៗរវាងអំឡុងពេលបច្ចុប្បន្ន និងអំឡុងពេល របាយការណ៍ផ្ទៃក្នុង ដើម្បីវាយតម្លៃលើភាពសមហេតុផលរបស់វា។

ខ) ពិភាក្សាជាមួយសវនករឯករាជ្យលើបញ្ហាខាងក្រោមដែលបានរកឃើញ ក្នុងអំឡុងពេលធ្វើសវនកម្មសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទនាថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ ដូចដែលបានលើកឡើងក្នុងរបាយការណ៍ទំនាក់ទំនងជាមួយគណៈកម្មាធិការ សវនកម្មរបស់ពួកគេ៖

- បញ្ហាសវនកម្ម និងគណនេយ្យសំខាន់ៗ រួមមានឥណទាន និងការវាស់វែង សំវិធានធនឥណទានបាត់បង់ដែលរំពឹងទុក
- អនុសាសន៍លើការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង
- កំហុសឆ្គងដែលបានកែតម្រូវ និងកំហុសឆ្គងដែលមិនបានកែតម្រូវ និង
- របាយការណ៍សវនកម្ម។

៣. សវនកម្មផ្ទៃក្នុង

ក) ការពិនិត្យឡើងវិញ និងការអនុម័តលើផែនការសវនកម្មប្រចាំឆ្នាំ សម្រាប់ឆ្នាំ សារពើពន្ធ២០២២ និង២០២៣ ដើម្បីធានាភាពគ្រប់គ្រាន់នៃវិសាលភាព ការគ្របដណ្តប់និងធនធាន ក៏ដូចជាសមត្ថភាពនៃសវនករផ្ទៃក្នុង។

ខ) ពិនិត្យឡើងវិញ លើសកម្មភាពសវនកម្មដែលធ្វើឡើងដោយសវនករផ្ទៃក្នុងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ទាំងកិច្ចការសវនកម្មដែលបានគ្រោងទុក និងសវនកម្មដែលមិនបានគ្រោងទុកជាមុន។

គ) ពិនិត្យឡើងវិញ និងអនុម័តតារាងពិន្ទុរបស់នាយកសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដោយពិចារណាទៅលើសូចនាករលទ្ធផលការងារសំខាន់ៗ និងពាក់ព័ន្ធដែលបាន បង្កើតឡើងសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទ។ វាយតម្លៃទៅលើការបំពេញការងាររបស់ នាយកសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងធ្វើការអនុម័តលើការផ្តល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្តដល់ នាយកសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដោយយោងទៅតាមម៉ាទ្រីសដែលបានអនុម័ត ដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល។

ឃ) ពិនិត្យឡើងវិញ និងពិភាក្សាលើរបាយការណ៍សវនកម្មផ្ទៃក្នុង អនុសាសន៍ របស់សវនករផ្ទៃក្នុង និងការឆ្លើយតបរបស់គណៈគ្រប់គ្រងក៏ដូចជាសកម្មភាពនានា ដែលបានអនុវត្តដោយគណៈគ្រប់គ្រងដើម្បីធ្វើការកែលម្អប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងដំណើរការរបស់ខ្លួនលើផ្នែកដែលបានលើកឡើង។

ង) ពិនិត្យឡើងវិញ លើរបាយការណ៍របស់និយ័តករ និងការបកស្រាយរបស់គណៈគ្រប់គ្រងក៏ដូចជាដំណោះស្រាយរបស់គណៈគ្រប់គ្រងទៅលើគំហើញដែលបានរាយការណ៍ ដើម្បីធានាថាវាពុំបញ្ហាដែលបានលើកឡើងទាំងអស់ត្រូវបានគណៈគ្រប់គ្រងដោះស្រាយបានគ្រប់គ្រាន់ និងទាន់ពេលវេលា។

ច) ពិនិត្យឡើងវិញ និងធ្វើការកត់សម្គាល់លើការតាមដានចំពោះការកែតម្រូវនៃគំហើញសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដើម្បីធានាថាវាពិតជាគំហើញទាំងអស់ត្រូវបានដោះស្រាយដោយមានប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេលវេលា។

៤. សវនកម្មឯករាជ្យ

ក) ពិនិត្យឡើងវិញ លើផែនការសវនកម្មឆ្នាំ២០២២របស់សវនករឯករាជ្យ សម្រាប់ធនាគារដែល គ្របដណ្តប់លើយុទ្ធសាស្ត្រសវនកម្ម ការវាយតម្លៃហានិភ័យ និងផ្នែកដែលសវនកម្មនឹងយកចិត្ត ទុកដាក់សម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទ។

ខ) ពិនិត្យឡើងវិញ ជាមួយសវនករឯករាជ្យលើលទ្ធផលនៃសវនកម្ម រួមជាមួយនឹងការផ្តល់អនុ សាសន៍ និងការឆ្លើយតបរបស់គណៈគ្រប់គ្រងទៅនឹងគំហើញក៏ដូចជាការផ្តល់នូវទស្សនៈវិស័យ និង ទិសដៅចំពោះផ្នែកដែលមានការព្រួយបារម្ភប្រសិនបើចាំបាច់។

គ) បានជួបពិភាក្សាជាមួយសវនករឯករាជ្យនៅថ្ងៃទី១១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២២ដោយមិនមានវត្តមានគណៈ គ្រប់គ្រង ដើម្បីអាចឱ្យសវនករឯករាជ្យធ្វើការពិភាក្សាទៅលើបញ្ហាមួយចំនួនជាមួយគណៈកម្មាធិការ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលសវនកម្មជាឯកជន។

ឃ) ពិនិត្យឡើងវិញ លើការបំពេញការងារ និងឯករាជ្យភាពរបស់សវនករឯករាជ្យមុនពេលផ្តល់ អនុសាសន៍ជូនទៅក្រុមប្រឹក្សាភិបាលធ្វើការតែងតាំងឡើងវិញជាសវនករឯករាជ្យសម្រាប់ធនាគារ។

៥. ប្រតិបត្តិការសម្ព័ន្ធឯកភូតិ

ពិនិត្យលើប្រតិបត្តិការជាមួយសម្ព័ន្ធឯកភូតិ ដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងភាពសមស្របនៃនីតិវិធីរបស់ធនាគារនៅក្នុងការកំណត់ តាមដានរាយការណ៍ និងពិនិត្យឡើងវិញលើ ប្រតិបត្តិការជាមួយសម្ព័ន្ធឯកភូតិ។

ជំពូកទី៤
ការវិភាគចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

ជំពូកទី៤

ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

បន្ទាប់ពីបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីធនាគារ RHB ក្រុមយើងខ្ញុំក៏បានវិភាគទៅលើការធ្វើសវនកម្មរបស់ធនាគារដោយសង្កេតឃើញពីការត្រួតពិនិត្យ ឆែកឆេរស៊ើបអង្កេត វាស់វែង និងវាយតម្លៃលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុព្រមទាំងទទួលបានការជឿទុកចិត្តទៅលើដៃគូសហការ និងអតិថិជនរបស់ខ្លួន ដើម្បីបានទទួលបានភាពជោគជ័យរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំងទៅលើវិស័យធនាគារ។ ក្រោយពីបានធ្វើការស្រាវជ្រាវ វាស់វែង និងវាយតម្លៃទៅលើរបាយការណ៍នៃការធ្វើសវនកម្មរបស់ធនាគារកន្លងមកនេះក្រុមយើងខ្ញុំក៏បានរកឃើញនូវចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយរបស់ធនាគារមួយចំនួនដូចជា៖

៤.១ ការវិភាគចំណុចខ្លាំង

- ធនាគារមាននីតិវិធីគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្ម ក្នុងគោលបំណងនាំមកនូវភាពច្បាស់លាស់ និងប្រសិទ្ធភាពដល់ស្ថាប័ន ជាពិសេសគឺការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ចេញ-ចូលរបស់ធនាគារបានយ៉ាងល្អ
- សវនករមានផែនការច្បាស់លាស់នៅក្នុងការរៀបចំផែនការធ្វើសវនកម្ម ដើម្បីជួយឱ្យអាជីវកម្មបំពេញតម្រូវការអភិបាលកិច្ច គុណភាព និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ធនាគារ
- ធនាគារមានគោលការណ៍គ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្ម យ៉ាងទូលំទូលាយ ដែលជួយអាជីវកម្មបំពេញតម្រូវការអភិបាលកិច្ច គុណភាព និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់អង្គភាព
- ធនាគារបានរៀបចំផែនការនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ក្នុងគោលបំណងឱ្យសវនករអាចត្រួតពិនិត្យឯកសារឡើងវិញដោយមានប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេលវេលា
- ធនាគារមានការធ្វើសវនកម្មយ៉ាងម៉ត់ចត់ និងនីតិវិធីត្រួតពិនិត្យគុណភាព ក្នុងគោលបំណងអនុវត្តជាមួយច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារគណនេយ្យ និងសវនកម្ម
- ធនាគារមានការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងដោយសមស្របទៅនឹងរចនាសម្ព័ន្ធ ក្នុងគោលបំណងស៊ើបអង្កេតត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ពីភាពត្រឹមត្រូវនៃការធ្វើសវនកម្ម
- ធនាគារមានផែនការ និងនីតិវិធីនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង
- ធនាគារមានមុខងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដើម្បីឱ្យសវនករផ្ទៃក្នុងអាចសម្រេចគោលបំណងសវនកម្ម របស់ខ្លួនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដែលស្របទៅតាមស្តង់ដារ
- ការវិភាគទិន្នន័យសវនកម្មរបស់ធនាគារ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពបច្ចេកទេសវិភាគទិន្នន័យដែលអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណទិន្នាការ ភាពមិនប្រក្រតី និងសូចនាករការក្លែងបន្លំដែលមានសក្តានុពល។

៤.២ ការវិភាគចំណុចខ្សោយ

ទោះបីជាធនាគារមានគុណសម្បត្តិច្រើនដូចដែលរៀបរាប់ខាងលើក៏ដោយ ក៏ធនាគារនៅមានចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនដែលត្រូវធ្វើការកែលម្អដូចជា៖

- ធនាគារមិនបានអនុវត្តតាមផែនការ និងនីតិវិធីសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដែលអាចឱ្យសវនករធ្វើការត្រួតពិនិត្យគុណភាព ដោយអនុវត្តច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារ

- ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងរបស់ធនាគារមិនទាន់មានមុខងារច្បាស់លាស់ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានក្នុងការរៀបចំផែនការនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងយ៉ាងម៉ត់ចត់
- នីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារ មិនទាន់មានភាពច្បាស់លាស់ និងប្រសិទ្ធភាពដល់ស្ថាប័ននៅឡើយ
- ធនាគារមិនបានរៀបចំផែនការសវនកម្ម ដើម្បីឱ្យសវនករអាចធ្វើការត្រួតពិនិត្យឯកសារដោយមានប្រសិទ្ធភាព
- ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងដែលទាក់ទងនឹងការធ្វើសវនកម្ម និងការរៀបចំនីតិវិធីសវនកម្មមិនទាន់មានលក្ខណៈសមហេតុផលទៅតាមកាលៈទេសៈផ្សេងៗ
- ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងមិនទាន់សមស្របទៅនឹងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ធនាគារក្នុងការរៀបចំ ការអនុវត្ត និងការតាមដានប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង។

ជំពូកទី៥
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

ជំពូកទី៥

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន៖

យោងតាមឯកសារ និងបានធ្វើការសាកសួរព័ត៌មានយ៉ាងលម្អិតទៅធនាគារ RHB និងបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវតាមរយៈប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត វេបសាយរបស់ធនាគារ ដែលទាក់ទងទៅ និងប្រធានបទ “ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារ អ អេច ប៊ី (ខេមបូឌា) ម.ក” រួចមកក្រុមយើងខ្ញុំទទួលបានការយល់ដឹងយ៉ាងច្រើនដែលទាក់ទងទៅនឹងការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងដោយផ្អែកលើការថ្លឹងថ្លែង ការធ្វើផែនការសវនកម្ម ការរៀបចំឯកសារ ក្នុងការប្រមូលភស្តុតាង ដើម្បីវិភាគទិន្នន័យ និងជំនាញទំនាក់ទំនងសវនករដែលអាចផ្តល់នូវការយល់ដឹងដ៏មានតម្លៃ ដើម្បីបង្កើនអភិបាលកិច្ចរបស់អង្គភាព និងការតាមដានប្រព័ន្ធគ្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារគឺជាសកម្មភាពនៅ និងកន្លែងដូចជាការត្រួតពិនិត្យ ការស្រាវជ្រាវស៊ើបអង្កេត ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ទៅលើដំណើរការប្រព័ន្ធតុលាការ ដើម្បីធានាទៅតាមគោលការណ៍ស្តង់ដាគណនេយ្យ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ យើងសង្កេតឃើញថាសវនករនៅក្នុងធនាគារគឺសុទ្ធសឹងតែប្រកបទៅដោយចំណេះដឹង ក្រមសីលធម៌ និងអាកប្បកិរិយាសមរម្យ ហើយពួកគេគួរតែមានជំនាញបទពិសោធន៍ និងពេលវេលា ដើម្បីអនុវត្តការងារសវនកម្ម។ យ៉ាងណាមិញ យើងកត់សម្គាល់ឃើញថាធនាគារក៏មាននីតិវិធីទៅលើការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្មរបស់ខ្លួនបានយ៉ាងល្អ និងស៊ីជម្រៅ ដោយមានការធ្វើសវនកម្មលើរបាយការណ៍ដែលរៀបចំឡើងដោយគណនេយ្យករ ដែលមានបទពិសោធន៍ជាច្រើនឆ្នាំទៅលើបច្ចេកទេសរបស់ពួកគេ។ ទទឹមនឹងនេះ យើងក៏អាចមើលឃើញថាធនាគារនាពេលបច្ចុប្បន្ន មានការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំងពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំហើយក៏បានប្រែក្លាយទៅជា ធនាគារមួយដែលមានការឈានមុខគេនៅក្នុងប្រទេស និងទទួលបានប្រាក់ចំណូលយ៉ាងច្រើនជាងរាល់ឆ្នាំ។ ប៉ុន្តែ នៅពីក្រោយភាពជោគជ័យ របស់ធនាគារយើងសង្កេតឃើញថា ក៏មាននូវចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនដែលគួរតែកែតម្រូវ នៅចំណុចខ្សោយរបស់ធនាគារដែលបានមើលរំលង និងនាំឱ្យមានបញ្ហាដែលបណ្តាលឱ្យបាត់បង់នូវផលប្រយោជន៍នៅក្នុងធនាគារ។

សរុបមក ដោយយោងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងពិភាក្សាគ្នាយ៉ាងសកម្មនៃការធ្វើសារណារបស់ក្រុមយើងខ្ញុំដែលទាក់ទងទៅនឹងប្រធានបទ “ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារ អ អេច ប៊ី ខេមបូឌា (ម.ក)” រួចមកក្រុមយើងខ្ញុំអាចសន្និដ្ឋានបានថាការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុង គឺពិតជាមានសារសំខាន់ដល់ធនាគារក្នុងការវិភាគទិន្នន័យសវនកម្មយ៉ាងម៉ត់ចត់ នៅក្នុងប្រព័ន្ធគ្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង ក្នុងគោលបំណងនាំមកនូវភាពច្បាស់លាស់ និងមានប្រសិទ្ធភាពដល់ធនាគារ។

៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍៖

ដោយយោងតាមការសន្និដ្ឋានខាងលើ និងបានធ្វើការបកស្រាយអំពីប្រធានបទ“ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារ អ អេច ប៊ី ខេមបូឌា (ម.ក)” ខាងលើរួចមកក្រុមយើងខ្ញុំបានយល់ឃើញថាសវនករពិតជាមានទំនួលខុសត្រូវបានយ៉ាងល្អិតល្អន់ ដោយស្របទៅតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលដៅច្បាស់លាស់ក្នុងការរៀបចំផែនការធ្វើសវនកម្ម។ ប៉ុន្តែនៅពីក្រោយភាពជោគជ័យ និងច្បាស់លាស់របស់សវនកររបស់ធនាគារយើងក៏បានឃើញថាសវនករក៏មាននូវចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនដែលត្រូវកែលម្អបន្ថែមទៀតផង។ ហេតុដូច្នេះហើយ

ក្រុមយើងខ្ញុំសូមបញ្ចេញមតិយោបល់មួយចំនួនដល់ធនាគារក្នុងន័យស្ថាបនា និងកែលម្អពីចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនរបស់ធនាគារ ដែលជាហេតុនាំឱ្យក្រុមយើងខ្ញុំ សូមធ្វើការផ្តល់អនុសាសន៍មួយចំនួន ដើម្បីឱ្យធនាគារមានការអភិវឌ្ឍឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ និងរីកចម្រើនកាន់តែខ្លាំងដែលចំណុចខ្វះខាតទាំងនោះរួមមានដូចខាងក្រោម៖

- ធនាគារគួរតែពង្រឹងនីតិវិធីនៃការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដើម្បីរៀបចំឯកសារឱ្យបានទាន់ពេលវេលានៅពេលដែលសវនករចុះត្រួតពិនិត្យ
- ធនាគារគួរតែពង្រឹងការរៀបចំផែនការសវនកម្ម ក្នុងគោលបំណងទប់ស្កាត់សកម្មភាពមិនត្រឹមត្រូវ ឬខុសច្បាប់មិនឱ្យកើតមានឡើង
- ធនាគារគួរតែបង្កើននីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្ម ដើម្បីនាំមកនូវភាពច្បាស់លាស់ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង
- ធនាគារគួរតែត្រួតពិនិត្យឡើងវិញទៅលើការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដើម្បីធ្វើការកែលម្អប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង
- ធនាគារត្រូវតែពិចារណាទៅលើប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង របស់អង្គភាពដែលទាក់ទងទៅនឹងការធ្វើសវនកម្ម ដើម្បីរៀបចំនូវនីតិវិធីសវនកម្មឱ្យមានលក្ខណៈសមហេតុផលទៅតាមកាលៈទេសៈផ្សេងៗ
- ធនាគារត្រូវតែត្រួតពិនិត្យឡើងវិញទៅលើការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដើម្បីឱ្យសមស្របទៅនឹងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ធនាគារក្នុងការរៀបចំ ការអនុវត្ត និងការតាមដានប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង។

ឯកសារយោង

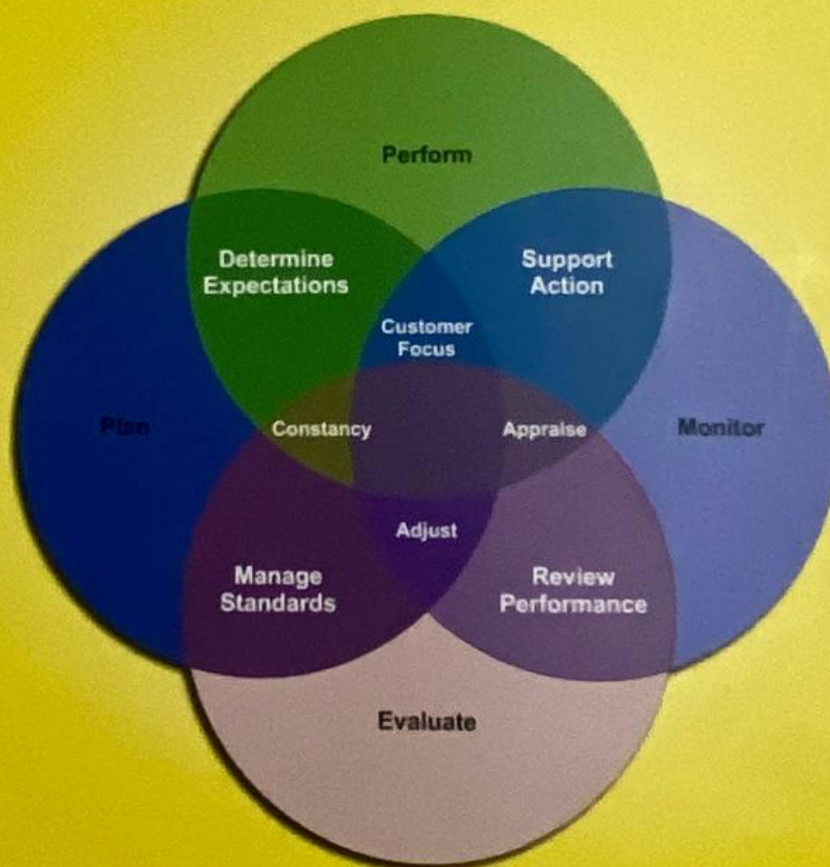
ឯកសារយោង

- ¹ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: ដកស្រង់ចេញពីសៀវភៅសវនកម្ម ភាគ១ ទំព័រទី៣៧ បោះពុម្ពលើកទី១០ ឆ្នាំ២០២៣ :03/12/2023, 17/12/202, 30/12/2023
- ² វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: ដកស្រង់ចេញពីទស្សនវិស័យវិទ្យាសាស្ត្រលេខ១ ទំព័រទី៥៦ :03/12/2023
- ³ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: Principle of Management ទំព័រទី៧បោះពុម្ពលើកទី៧ (២០២៣) :21/01/2024
- ⁴ នាយកដ្ឋានសុចរិតភាព និងអភិបាលកិច្ច :25/01/2024
- ⁵ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា: Basic Financial Accounting បោះពុម្ពលើកទី១២(២០១៩) :21/01/2024
- ⁶ <https://www.kakcent.com> :02/12/2023, 03/12/2023
- ⁷ @thesundictionary :02/12/2023
- ⁸ KHem Sarith Education :02/12/2023
- ⁹ Khpages.com :02/12/2023
- ¹⁰ <https://www.khsearch.com> :03/12/2023
- ¹¹ <https://sereyoudom.com.kh> :03/12/2023
- ¹² <https://www.investopedia.com> :11/01/2024
- ¹³ <https://en.m.wikitedia.org> :12/01/2024
- ¹⁴ <https://iaa.org.sg/About-Us> :11/01/2024
- ¹⁵ <https://www.acchglobal.com> :13/01/2024
- ¹⁶ <https://www.123helpme.com> :31/12/2023
- ¹⁷ <https://ecommons.udayton.edu> :30/12/2023
- ¹⁸ <https://www.jstor.org> :30/12/2023
- ¹⁹ <https://hm.m.wiktionary.org/wiki> :13/12/2023
- ²⁰ <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Policy> :13/12/2023
- ²¹ <https://www.youtube.com> :07/01/2024
- ²² <https://www.vocabulary.com/dictionary/procedure> :15/12/2023
- ²³ <https://www.bizmanualz.com> :14/12/2023
- ²⁴ Sokankeng.wordpress.com :15/01/2024
- ²⁵ khSearch.com :16/12/2023
- ²⁶ Ear Yean :15/12/2023
- ²⁷ Vreankh :16/01/2024
- ²⁸ WordPress.com :07/01/2023
- ²⁹ <https://t.me/banalineak> :21/01/2024
- ³⁰ Fhsu.pressbooks.pub :23/01/2024
- ³¹ <https://t.me/socialandlaw> :23/01/2024
- ³² <https://www.sciencedirect.com> :12/12/2023
- ³³ <https://pub.epsilon.slu.se> :23/01/2024
- ³⁴ <https://thmeythmey.com> :23/12/2023
- ³⁵ Channel Youtube :24/01/2024
- ³⁶ <https://www.merriam-webster.com> :24/01/2024
- ³⁷ <http://mathnmoney.blogspot.com> :25/01/2024
- ³⁸ Sharing Knowledge :26/01/2024
- ³⁹ <https://buykhmerbook.com> :21/01/2024
- ⁴⁰ <https://www.skpcambodia.com> :21/01/2024
- ⁴¹ History of the assets management industry-DGLegacy :18/02/2024
- ⁴² <https://www.academia.edu> :18/02/2024

ឧបសម្ព័ន្ធ

វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា VANDA INSTITUTE

មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការគ្រប់គ្រង PRINCIPLE OF MANAGEMENT

VIA.506.001
វិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដា
សៀវភៅកំណត់/2023

VIA.010.171
វិទ្យាស្ថានព័ត៌មាន
Library/2023

លេខទី១ ២០២៣

វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា VANDA INSTITUTE

ភាគ១

Auditing សវនកម្ម

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាងដោយ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា

ចេញផ្សាយលើកទី១០ (២០២៣)

សម្រាប់ប្រើប្រាស់ផ្ទៃក្នុង

វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា
VANDA INSTITUTE

ភាគ១

Basic Financial Accounting

VIA.657.001

វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា

Library/2018(I)

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាងដោយ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា

បោះពុម្ពលើកទី១១ (២០១៨)

សម្រាប់ប្រើប្រាស់ផ្ទៃក្នុង

ទាំងអស់គ្នាដើម្បីជំរុញ
ការរីកចម្រើនសាងសង់រួមគ្នា

របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ ២០២២